

«Οὐκ ἀρνησόμεθά σε Φίλη Ὁρθοδοξία...»

Ἡ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

«ΣΤΗΚΕΤΕ ΚΑΙ ΚΡΑΤΕΙΤΕ ΤΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ» (Β' ΘΕΣΣΑΛ. Β' 15)

ΙΔΡΥΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΑΠΟΡΙΑΔΗΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1928

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΝΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011 ΕΤΟΣ 61^{ΟΝ} ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 971 ΑΘΗΝΑΙ (Τ.Κ. 106 82) ΟΔΟΣ ΚΑΝΙΓΓΟΣ 32 (Γ' ΟΡΟΦΟΣ)

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Καλλίνικος
ἐπεσκέφθη τὴν Γεωργίαν

Ἐγκύκλιος

Πρὸς τὸν Ἱερόν Κλήρον καὶ τὸ πλήρωμα τῶν πιστῶν
τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος

«...καὶ ἐπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευὴ τῷ Θεῷ καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν ἕως μικροῦ αὐτῶν (...) καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν Θεὸν ἐκτενῶς· καὶ ἀπέστρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς καὶ ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς ἐν χερσὶν αὐτῶν λέγοντες· τίς οἶδεν εἰ μετανοήσει ὁ Θεὸς καὶ ἀποστρέψει ἐξ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ ἀπολώμεθα; καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν, ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν, καὶ μετενόησεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ, ἣ ἐλάλησε τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησε...» (Ἰωνᾶς Γ, 5-10).

Εὐλαβέστατοι κληρικοί καὶ εὐσεβέστατον πλήρωμα τῆς ἐν Ἑλλάδι Γνησίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας,

Ἡ περίοδος τῆς νηστείας τῶν Χριστουγέννων ἐξεκίνησεν εὐρίσκουσα ἡμᾶς ἐν μέσῳ κρίσεως πολυσχιδοῦς. Ἡ μικρὰ ἡμῶν Πατρίς κλυδωνίζεται ἀπὸ τὰς συνεπείας τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἡ ὁποία ἀπειλεῖ ἀλυσιδωτὰς ἀντιδράσεις παγκοσμίως. Ταυτοχρόνως σύννεφα ἀπειλητικά ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ συσσωρεύονται, κατὰ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν κυριαρχίας.

Ἐὰν ἀναζητήσωμεν τὴν αἰτίαν αὐτῆς τῆς καταστάσεως τότε θὰ διαπιστώσωμεν ὅτι ἀναμφιβόλως ἡ οἰκονομικὴ κρίσις εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πνευματικῆς κρίσεως καὶ τῆς χαλαρώσεως τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν. Ἡ ἑλληνικὴ πενία ἡ ὁποία συνετρόφευε τοὺς συμπατριώτας ἡμῶν ἐπὶ αἰῶνας, παρεχώρησε τὴν θέσιν αὐτῆς εἰς τὸν καταναλωτισμὸν καὶ τὴν καλοπέρασιν. Ἡ νηστεία κατήντησε σπάνιον χαρακτηριστικὸν καὶ οἱ Ἕλληνες εἶχον ἀρχίσει νὰ κατατάσσωνται εἰς τοὺς παχυτέρους παγκοσμίως. Τοιοῦτοτρόπως ἐμακρύνθησαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸ γράφειν περὶ τοῦ Ἰσραήλ: «καὶ ἔφαγεν Ἰακώβ καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος, ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη, ἐπλατύνθη· καὶ ἐγκατέλιπε τὸν Θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτὸν καὶ ἀπέστη ἀπὸ Θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ» (Δευτερον. ΛΒ', 15). Ἦτο ἐπόμενον, λοιπόν, νὰ ἐπακολουθήσει ἡ παιδαγωγικὴ δοκιμασία.

Ἀλλά, ἡ παρατεταμένη οἰκονομικὴ κρίσις - ὅπως εἶναι εὐλογον- δημιουργεῖ καὶ κοινωνικὴν

ἀναταραχὴν, ἡ ὁποία λαμβάνει ἐνίοτε ἐκκρηκτικὰς διαστάσεις καὶ ἐκδηλώσεις ὀργῆς. Ὅσον ὅμως δικαιολογημένη καὶ ἐὰν εἶναι ἡ ἀγανάκτησις τῶν πολιτῶν διὰ τὰ σφάλματα τῶν πολιτικῶν ἀρχόντων, δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγει ὅτι ὁ λαὸς ἐξελέξατο τούτους. Καὶ ἐπληρώθη καὶ εἰς ἡμᾶς αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Προφήτης Σαμουὴλ περὶ τῶν Ἑβραίων, ὅταν ἐπεθύμουν νὰ ἐκλέξουν βασιλέα ἐπ' αὐτῶν: «καὶ τοὺς ἀγροὺς ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν τοὺς ἀγαθοὺς λήψεται καὶ δώσει τοῖς δούλοις ἑαυτοῦ. Καὶ τὰ σπέρματα ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν ἀποδεκατώσει [...] τὰ βοσκάλια ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ καὶ τοὺς ὄνους ὑμῶν λήψεται, καὶ ἀποδεκατώσει εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ· καὶ τὰ ποίμνια ὑμῶν ἀποδεκατώσει· καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε αὐτῷ δούλοι. Καὶ βοήσεσθε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου βασιλέως ὑμῶν, οὗ ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ οὐκ ἐπακούσεται Κύριος ὑμῶν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς βασιλέα». (Α' Βασιλειῶν Η', 14-18) Σήμερον ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες βοῶμεν κατὰ τῶν ἡγετῶν τοὺς ὁποίους ἐξελεξάμεθα. Τουλάχιστον, εἰς τὸ μέλλον ἄς φροντίσωμεν νὰ ἐπιλέξωμεν τιμίους, εὐσεβεῖς καὶ φιλοπάτριδας διὰ νὰ ἐκπροσωποῦν ἡμᾶς καὶ κυβερνοῦν.

Διὰ νὰ συμβῆ τοῦτο ὅμως θὰ πρέπει αἰ ἰαχαὶ καὶ αἰ ὕβρεις εἰς τὰς πλατείας νὰ ἀντικατασταθοῦν ἀπὸ ἱκετηρίους εὐχὰς καὶ θερμὰς δεήσεις πρὸς Κύριον. Τόσον κατ' ἰδίαν, ὅσον καὶ ἀπ' ἐκκλησίας. Τότε ὁ Θεὸς θὰ στείλει εἰς ἡμᾶς χρηστοὺς ἡγέτας, ὅπως ἀναφέρει ὁ Σοφὸς Σειράχ: «Βασιλεὺς ἀπαίδεντος ἀπολεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πόλις οἰκισθήσεται ἐν συνέσει

δυναστών. Ἐν χειρὶ Κυρίου ἐξουσία τῆς γῆς, καὶ τὸν χρήσιμον ἐγερεῖ εἰς καιρὸν ἐπ' αὐτῆς» (Σοφ. Σειράχ Ι', 3-4)

Ἄς φροντίσωμεν νὰ διαφυλάξωμεν τὴν ἀκεραιότητα τῆς πίστεώς μας καὶ τὴν υγείαν τῆς ψυχῆς μας, καὶ δὲν ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν τίποτε, κἂν ὁ κόσμος γυρίσει ἀνάποδα καὶ ἂν ἔλθει ἡ συντέλεια τῶν αἰώνων, ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός: «Τοῦτο σᾶς λέγω καὶ σᾶς παραγγέλω· κἂν ὁ οὐρανὸς νὰ κατεβῆ κάτω, καὶ ἡ γῆ νὰ ἀνεβῆ ἐπάνω, κἂν ὁλος ὁ κόσμος νὰ χαλάσῃ, καθὼς μέλλει νὰ χαλάσῃ, σήμερον, αὐριον, νὰ μὴ σᾶς μέλη τί ἔχει νὰ κάμῃ ὁ Θεός. Τό κορμί σας ἄς τό καύσουν, ἄς τό τηγανίσουν· τὰ πράγματά σας ἄς σᾶς τὰ πάρουν· μὴ σᾶς μέλλει δῶστε τὰ· δὲν εἶναι ἰδικά σας. Ψυχὴ καὶ Χριστὸς σᾶς χρειάζονται. Αὐτὰ τὰ δύο ὁλος ὁ κόσμος νὰ πέσῃ, δὲν ἠμπορῆ νὰ τὰ πάρῃ, ἐκτός καὶ τὰ δώσετε μέ τό θέλημά σας.» (Δίδαχὴ Δ).

Ἄς μερμηνήσωμεν νὰ εἴμεθα πάντοτε εἰς πνευματικὴν ἐγρήγορσιν μὲ τὰς λαμπάδας ἡμῶν ἀνημένας ὡς αἱ πέντε ἐκεῖνοι φρόνιμοι παρθένοι αἱ ὁποῖοι «ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγεῖοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν» (Ματθ. ΚΕ' 1-4) καὶ εἰσηλθόντες εἰς τὸν νυμφῶνα τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Καὶ ἐάν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον θλιβόμεθα γνωρίζομεν ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου: «Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.» (Ἰωάννην ΙΣΤ', 33).

Ἡ ἰδικὴ μας ἐνάρετος διαγωγή καὶ εὐσέβεια εἶναι ἱκανὴ καὶ τὰ πλήθη τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν δεινῶν. Ὁ Κύριος ἡμῶν ἄλλωστε ὑπεσχέθη εἰς τὸν Ἀβραάμ, εἰς τὰς διαδοχικὰς ἐρωτήσεις του ὅτι ἀκόμη καὶ χάριν δέκα μόνον δικαίων, δὲν θὰ κατέστρεφε μίαν πολυάνθρωπον πόλιν ὅπως τῶν Σοδόμων: «Ἐὰν ὡσι πεντήκοντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει ἀπολεῖς αὐτούς...ἐὰν δε εὕρεθῶσιν ἐκεῖ δέκα; καὶ εἶπεν, οὐ μὴ ἀπωλέσω, ἔνεκεν τῶν δέκα». (Γένεσις ΙΗ' 24-33). Ἡ πόλις κατεστράφη διότι οὔτε κἂν δέκα δίκαιοι εὐρέθησαν.

Εὐχόμεθα ἡ δοκιμασία τῆς πατρίδος μας νὰ γίνῃ διὰ τὸν καθένα ἐξ ἡμῶν ἀφορμὴ πνευματικῆς ἀναγεννήσεως, γνωρίζοντες ὅτι ὁ Θεὸς δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ δοκιμασθῶμεν ὑπὲρ τῶν δυνατοτήτων μας, ὅπως ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διαβεβαίει: «πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὃς οὐκ ἑάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ

πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ὑπενεγκεῖν» (Α' Κορινθ. Ι', 13), οὕτως ὥστε, μετὰ τὸ πέρασ τοῦ κλυδωνισμοῦ νὰ ἀναφωνήσωμεν ψαλμικῶς: «διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχὴν.» (Ψαλμ. ΞΕ 12).

Θαρσεῖτε, λοιπόν, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, ἔχοντες κατὰ νοῦν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν πίστις εἶναι τὸ ἰσχυρὸν ἡμῶν ὄπλον διὰ νὰ νικήσωμεν κάθε δυσκολίαν, κατὰ τὸν ἡγαπημένον μαθητὴν: «αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἢ νικήσασα τὸν κόσμον, ἢ πίστις ἡμῶν» (Α Ἰωάνν. Ε' 4).

Ἄς προστρέξωμεν εἰς τὸν Θεὸν μετανοοῦντες, ὅπως πάλαι οἱ Νινευῖται, καὶ ἄς συζεύξωμεν τὴν προσευχὴν μετὰ τῆς νηστείας. Ἐξ ἀφορμῆς δὲ τῆς νηστείας τῶν Χριστουγέννων ἡ Ἱερὰ ἡμῶν Σύνοδος ἀπεφάσισεν ὅπως προτρέψῃ ἅπαντας ὅπως ἐντείνουν τὰς προσευχὰς των ὑπὲρ τοῦ χειμαζομένου ἡμῶν Γένους καὶ εἰδικώτερον ὅπως τελεσθῇ ἱερὰ ἀγρυπνία εἰς ὅλας τὰς Ἑνορίας καὶ Ἱεράς Μονὰς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου, ἢ -ἐὰν δὲν εἶναι τοῦτο εὐκολον- εἰς ἄλλην τινὰ ἡμέραν, κατὰ συμφωνίαν Ἐφημερίου - Ἐπιτροπῆς. Κατὰ τὴν ἱερὰν ἀγρυπνίαν πρὸ τῆς ἀπολύσεως θὰ ἀναγνωσθῆ ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦ καὶ ἡ συνημμένη εὐχή.

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Τὰ Μέλη

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Διαυλείας ΑΚΑΚΙΟΣ

† Ὁ Θεσσαλονίκης καὶ Δημητριάδος ΜΑΞΙΜΟΣ

† Ὁ Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

† Ὁ Εὐρίπου καὶ Εὐβοίας ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ

† Ὁ Ἀμερικῆς ΠΑΥΛΟΣ

† Ὁ Πειραιῶς καὶ Σαλαμίνοσ ΓΕΡΟΝΤΙΟΣ

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Πόρτλαντ & Δ. Ἡνωμ. Πολιτειῶν ΜΩΨΗΣΗΣ

† Ὁ Χριστιανουπόλεωσ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

† Ὁ Μαραθῶνοσ ΦΩΤΙΟΣ

† Ὁ Βρεσθῆνοσ ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ

† Ὁ Θεουπόλεωσ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

† Ὁ Λόχ Λόμοντ ΣΕΡΓΙΟΣ

Μήνυμα Χριστουγέννων Σωτηρίου Έτους 2011

Παντί τῷ πληρώματι τῆς Εκκλησίας

«Εὐφραίνεσθε δίκαιοι, οὐρανοὶ ἀγαλλιᾶσθε·
σκιρτήσατε τὰ ὄρη, Χριστοῦ γεννηθέντος.»

Αγαπητά τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἐν μέσω τῆς ζοφώδους νυκτός, ὅταν ψῦχος πνευματικῆς ψυχρότητος καὶ ψηλαφητόν σκότος ἀπαισιοδοξίας κυριαρχεῖ εἰς τὸν καθημερινόν μας βίον, εὐρισκόμεθα εἰς ὁμοίαν θέσιν μετὰ τοῦ Προφητάνακτος Δαυΐδ, τὴν ὁποίαν περιγράφει εἰς τοὺς Ψαλμούς, ὅτε κατεδιώκετο ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ: «Ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἔστι ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχὴν μου» (Ψαλμ. ΡΜΑ'). Δὲν ὑπάρχει διέξοδος διαφυγῆς. Αἰσθανόμεθα ὅτι εἴμεθα πρὸ ἀδιέξοδου καὶ οὐδεὶς ἐνδιαφέρεται διὰ νὰ μᾶς βοηθήσῃ. Ἀλλά, ἀκόμη καὶ ἐὰν κύκλω ἡμῶν αἱ διέξοδοι εἶναι κεκλεισμένοι, δηλαδή, ἐκ τῶν ἀνθρώπων δὲν εὐρίσκομεν βοήθειαν, ὑπάρχει πάντοτε ἡ διέξοδος πρὸς τὰ ἄνω, ὅθεν

καὶ συνεχίζει ὁ Ψαλμωδός: «Ἐκέκραξα πρὸς σε, Κύριε· εἶπα· Σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου, μερίς μου εἶ ἐν γῆ ζώντων» (Αὐτόθι). Ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἄς στραφῶμεν πρὸς τὸν Θεόν καὶ Σωτῆρα ἡμῶν, ὅστις μόνον δύναται νὰ βοηθήσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν δυσχερῆ θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρισκόμεθα.

Διὰ τοῦτο, ἄλλωστε ἐνηνθρωπήθη ὁ Κύριος, εἰς βοήθειαν ἡμῶν, διό καὶ σήμερον ψάλλωμεν: «Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Σωτὴρ ἡμῶν», διότι πράγματι ἐν τῷ σπηλαίῳ ἀνέτειλεν ὁ Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἡμεῖς «οἱ ἐν σκότει καὶ σκιᾷ, εὗρομεν τὴν ἀλήθειαν», ἤτοι τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, καὶ εἰς ἕτερον σημεῖον πάλιν: «Τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐκ τῆς ἀγίας Παρθένου, πεφώτισται τὰ σύμπαντα. (...) ὅτι Θεὸς ἐν σαρκὶ ἐφάνη, Σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν». Χαρμόσυνον λοιπόν, καὶ φωτεινόν εἶναι τὸ μήνυμα τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως καὶ πληροῖ

ΕΥΧΗ

ἐπὶ συμφορᾷ λαοῦ
τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριάρχου Καλλίστου

Ἄναρχε Βασιλεῦ, ἀόρατε, ἀνεξιχνίαστε, ἀκατάληπτε, καὶ ἀνέκφραστε· ὁ πᾶσαν δρακί περιέχων τὴν κτίσιν καὶ διατηρῶν· ὁ διακατέχων καὶ διακυβερνῶν αὐτὴν ἀρρήτω λόγῳ· ὁ τῶν Νινευϊτῶν τὰς ἀνομίας πρότερον μὲν ἀνεχόμενος, ὕστερον δὲ τὴν μετάνοιαν αὐτῶν καὶ ἐπιστροφὴν προσδεξάμενος, καὶ χαρισάμενος αὐτοῖς, δι' ὑπερβάλλουσιν ἀγαθότητα καὶ μακροθυμίαν, πᾶσας τὰς ἀνομίας καὶ τὰ πλημμελήματα, τῇ συνήθει καὶ ἀφάτω σου φιλανθρωπία χρησάμενος· δέξαι καὶ ἡμῶν τὰς εὐχάς, καθάπερ, ὡς εἴρηται, τῶν Νινευϊτῶν τὴν ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν· δέξαι τὰ δάκρυα καὶ τοὺς στεναγμούς· δέξαι τὴν ταπεινωμένην ἡμῶν δέησιν οὐδὲ γὰρ δυνάμεθα ὅλως ταῖς ἀμαρτίαις γενόμενοι, πρὸς σὲ τὸν μόνον ἀναμάρτητον ἀτενίζειν δέξαι τὰς ἐκ βάθους, ὡς δίκην καπνοῦ, ἀναπεμπομένας σοὶ τῷ Δεσπότῃ κραυγᾶς· δέξαι τοῦ ταλαιπωρουμένου λαοῦ τὴν παράκλησιν νικησάτω ἡ ἄβυσσος τῆς σῆς εὐσπλαγχνίας τὸ πλῆθος τῶν ἡμετέρων ἀμαρτιῶν· καὶ δὸς τῷ λαῷ σου λύτρωσιν, καὶ ἐλευθερίαν τῶν πειρασμῶν καὶ τῆς τοῦ θανάτου τομῆς ἄφεσιν. Ναί, Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐπάκουσον τοῦ λαοῦ σου ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ, καὶ ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ, καὶ στήσον τὴν ράβδον τῶν ἀμαρτωλῶν, ἐπεγειρομένην ἐπὶ τὸν κληρὸν τῶν δικαίων, οὐς σὺ μόνος οἶδας καὶ ἐπίστασαι παρ' αὐτῶν γινωσκόμενος· ὅπως καὶ δι' ἡμῶν τῶν σῶν ἀχρείων δούλων δοξασθῇ τὸ πανάγιον Ὄνομά σου, τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἐλπίδος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον κατ' ἐξοχὴν ἔχομεν ἀνάγκη σήμερον.

Διὰ τοῦτο, ἄς δοξάσωμεν τὸν σήμερον γεννηθέντα Βασιλέα τοῦ σύμπαντος καὶ ἄς διδαχθῶμεν ἀπὸ τὸ παραδειγμα ταπεινώσεως τὸ ὁποῖον μᾶς διδάσκει. Ἄς ἴδωμεν ποῦ ἐγεννήθη, κατὰ τὸ «Δεῦτε ἴδωμεν πιστοί, ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός· ἀκολουθήσωμεν λοιπὸν ἔνθα ὁδεύει ὁ ἀστήρ, μετὰ τῶν Μάγων Ἀνατολῆς τῶν Βασιλέων. Ἄγγελοι ὕμνουσιν, ἀκαταπαύστως ἐκεῖ· ποιμένες ἀγραυλοῦσιν, ὠδὴν ἐπάξιον· Δόξα ἐν ὑψίστοις λέγοντες, τῷ σήμερον ἐν Σηλαιῶ

τεχθέντι, ἐκ τῆς Παρθένου καὶ Θεοτόκου, ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας». Βλέποντες τὴν τοιαύτην ταπεινώσιν, τοῦ Δημιουργοῦ καὶ κτίστου τῶν ἀπάντων, ἄς μετριάσωμεν καὶ ἡμεῖς τὰς φιλοδοξίας ἡμῶν. Ἄς παραμερίσωμεν κάθε πάθος γεννώμενον ἐκ τῆς φιλαυτίας ἡμῶν καὶ ἄς εὐτρεπίσωμεν τὰς καρδίας ἡμῶν ἵνα ὑποδεχθῶμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἄκτιστον χάριν Αὐτοῦ, διότι αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ὑπάρξεώς μας, νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν θέωσιν καὶ νὰ γίνωμεν ὅμοιοι τῷ Θεῷ: «Ἄνθρωπος γίνεται Θεός, ἵνα Θεὸν τὸν Ἀδὰμ ἀπεργάσῃται». Αὕτη εἶναι -ἄλλωστε- ἡ εὐδοκία τοῦ Θεοῦ ὅπως μᾶς ἐφάνέρωσεν ὁ ὕμνος τῶν Ἀγγέλων:

«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Εὐδοκία, ἐρμηνεύεται ὡς τὸ «προηγούμενον» θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἀγαθὸν, τέλειον καὶ εὐάρεστον Αὐτοῦ θέλημα, αὐτὸ τὸ ὁποῖον πραγματικῶς ἐπιθυμεῖ ὁ Θεός, δίχως τὴν παρεμβολὴν ἄλλων παραγόντων. Διότι ἡ παρεμβολὴ ἄλλων παραγόντων, ὅπως εἶναι τὸ ἰδικὸν μας θέλημα, γίνεται αἰτία νὰ ἐνεργῇ τὸ «ἐπόμενον» θέλημά του, τὸ ὁποῖον καὶ παραχώρησις καλεῖται. Διότι, ἐπὶ παραδείγματι, ὁ Θεός θέλει νὰ σωθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ ἔλθουν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας. Αὐτὸ εἶναι τὸ προηγούμενον Αὐτοῦ θέλημα, ἡ εὐδοκία Του. Ἐπειδὴ ὅμως ἔχει πλάσει τοὺς ἀνθρώπους ἐλευθέρους, ἔάν κάποιος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους κάνουν κακὴν χρῆσιν τῆς ἐλευθερίας των καὶ δὲν

ἐπιθυμοῦν τὴν σωτηρίαν των, τότε ὁ Θεός παραχωρεῖ, ἤτοι ἐπιτρέπει νὰ ἐνεργήσῃ τὸ ἰδικὸν των θέλημα καὶ νὰ μὴ σωθοῦν. Ὁ Θεός, λοιπὸν εὐδοκεῖ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ σωθῶμεν πρέπει νὰ συνευδοκῶμεν καὶ ἡμεῖς. Ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ εὐδοκία εἰς τὴν ὁποῖαν ἀναφέρεται ὁ δοξολογητικὸς ὕμνος τῶν Ἀγγέλων. Ὁ Θεός ἐπίσης εὐδοκεῖ καὶ τὴν σωτηρίαν πάντων ἡμῶν.

Ἄς συνευδοκήσωμεν, λοιπὸν καὶ ἡμεῖς καὶ ἄς συνεργήσωμεν μετὰ τοῦ Σωτῆρος διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦ σκοποῦ μας. Ὅθεν, ἐπιδαψιλεύοντες εἰς ὅλους ὑμᾶς τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου, εὐχόμεθα ὅπως ὁ ἐν σηλαιῶ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς Βασιλεὺς τῆς Δόξης Χριστός ὁ Θεός ἡμῶν, δωρίσῃ εἰς πάντας ὑμᾶς τὴν σωτηριώδη χάριν Αὐτοῦ καὶ εἰρηνικὸν τὸν νέον ἐνιαυτὸν κατὰ τὴν Αὐτοῦ εὐδοκίαν. Ἀμήν. Γένοιτο.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,ΒΙΑ' τῆ 13η/ 26 η Δεκεμβρίου

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Τὰ Μέλη

- † Ὁ Ἀττικῆς καὶ Διαυλείας ΑΚΑΚΙΟΣ
- † Ὁ Θεσσαλονίκης καὶ Δημητριάδος ΜΑΞΙΜΟΣ
- † Ὁ Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
- † Ὁ Εὐρίπου καὶ Εὐβοίας ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ
- † Ὁ Ἀμερικῆς ΠΑΥΛΟΣ
- † Ὁ Πειραιῶς καὶ Σαλαμῖνος ΓΕΡΟΝΤΙΟΣ
- † Ὁ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
- † Ὁ Πόρτλαντ & Δ. Ἡνωμ. Πολιτειῶν ΜΩΨΗΣ
- † Ὁ Χριστιανουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
- † Ὁ Μαραθῶνος ΦΩΤΙΟΣ
- † Ὁ Βρεσθῆνης ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ
- † Ὁ Θεουπόλεως ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
- † Ὁ Λόχ Λόμοντ ΣΕΡΓΙΟΣ

Αριθμός Πρωτ. γ- 1489

Έν Αθήναις, 9 / 22 - 8 -2011

Ἐγκύκλιος

Πρὸς τὸν Ἱερόν Κληρὸν καὶ τὸ πλήρωμα τῶν πιστῶν τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. Σερβίας

«Διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.»
(Πραξ. ΙΔ, 22)

Αγαπητά τέκνα τῆς γνησίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας,

Μεγάλην θλίψιν προεξένησεν εἰς ἡμᾶς ἅπαντας ἡ πρόσφατος αὐτοαποκοπή τριῶν κληρικῶν καὶ ὁμάδος πιστῶν ἐκ τῆς ὑπὸ ἀναγέννησιν τελούσης Σερβικῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ., προκειμένου νὰ διακηρύξουν αὐθαίρετως τὴν ἀνεξαρτησιῶν τῶν καὶ νὰ ἀποκτήσουν τὸν Ἐπίσκοπον τῆς ἐπιθυμίας των, ἀγνοοῦντες ὑμᾶς τοὺς ἀδελφούς των καὶ ἡμᾶς τοὺς πνευματικούς αὐτῶν γονεῖς. Μεγάλη ἡμῶν ἡ ὀδύνη, διότι οὐδὲν ὀδυνηρώτερον ἀπὸ τὴν ἀπώλειαν ἡγαπημένων προσώπων. Καὶ πρωτίστως ἄς παρακαλέσωμεν τὸν Θεὸν ἀφ' ἑνός μὲν διὰ τὰ ἀπομακρυνθέντα τέκνα καὶ ἀδελφούς ἡμῶν, ὅπως δώσῃ εἰς αὐτοὺς συναίσθησιν τῆς πράξεώς των καὶ εἰλικρινὴν μετάνοιαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ δι' ἡμᾶς αὐτοὺς, ὅπως μὴ ἡ ὀδύνη ἡμῶν μετατραπῇ εἰς ὀργὴν ἢ μῖσος, μὴ γένοιτο!

Δὲν γνωρίζωμεν τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ὅπως ὅλα τὰ δεινὰ, καὶ τοῦτο ἀσφαλῶς γέγονεν κατὰ παραχώρησιν τοῦ Θεοῦ, πρὸς δοκιμασίαν πάντων ἡμῶν, ὅπως λέγει ὁ Απόστολος Παῦλος εἰς τοὺς Κορινθίους: «*Ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν καὶ μέρος τι πιστεύω, δεῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα καὶ οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν.*» (Α Κορινθ. ΙΑ 18-19). Ἄς ἀντιμετωπίσωμεν τὴν δοκιμασίαν ταύτην μετὰ τῆς προεπούσης στάσεως, παραμένοντες μὲν ἑδραῖοι καὶ σταθεροὶ εἰς τὴν κανονικὴν τάξιν, ἀλλὰ ἀγαπῶντες καὶ τοὺς ἀπομακρυσμένους ἀδελφούς καὶ προσευχόμενοι διὰ τὴν ἐπιστροφὴν των.

Αὐτὸ τὸ ὅποιον ἐπεθύμησαν εἶναι ἀγαθόν, ὁ τρόπος τὸν ὅποιον ἐπέλεξαν διὰ νὰ τὸν ἐπιτύχουν εἶναι κακός. Ἄλλ' εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν ὁ σκοπὸς δὲν ἀγιάζει τὰ μέσα. Τοῦτο ἦτο σύνθημα τῶν Ἰησοῦϊτών. Εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν ἰσχύει τὸ ρητὸν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου: «*Τὸ καλὸν οὐκ ἔστι καλόν, ἐὰν μὴ καλῶς γένηται*». Καλὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἀνασυστάσεως τοῦ αὐτοδιοικητοῦ τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας. Κακός εἶναι ὁ τρόπος, τὸ νὰ γίνῃ τοῦτο

κατόπιν μονομεροῦς ἀποφάσεως μίας «ἐλίτ» (ὁμάδος ἐκλεκτῶν) κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, οἱ ὅποιοι δὲν ἐκφράζουν εἰ μὴ μόνον τοὺς ἑαυτοὺς των. Καὶ εἰς παλαιότερας ἐποχὰς μονομερεῖς καὶ αὐθαίρετοι ἀποφάσεις ἐπέφεραν σχίσματα καὶ ἀναθεματισμούς καὶ ἄλλα δεινὰ, εἰς τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἄς ἐνθυμηθοῦμε μόνον δύο παραδείγματα ἀπὸ τὰ πολλά: τὴν αὐθαίρετον ἀνακήρυξιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σερβίας ὡς Πατριάρχου τὸ 1346 καὶ τὴν αὐθαίρετον ἀνακήρυξιν τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸ 1833. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ἡ Ἐκκλησία τῆς Σερβίας νὰ τεθῇ ὑπὸ ἀνάθεμα ἐπὶ εἴκοσι ἔτη. Εἰς τὴν δευτέραν, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶχε κηρυχθεῖ σχισματικὴ ἐπὶ 17 ἔτη. Ἀμφότεραι αἱ περιπτώσεις ὀφείλοντο, ὅμως εἰς πιέσεις πολιτικῶν ἡγετῶν οἱ ὅποιοι μετεχειρίσθησαν τὴν Ἐκκλησίαν διὰ νὰ ἐπιτύχουν τοὺς στόχους των. Σήμερον οἱ γνήσιοι Ὁρθόδοξοι εἴμεθα ἀποσυνδεδεμένοι ἀπὸ τὰς κατὰ τόπους πολιτικὰς ἐξουσίας καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἡγέται οἱ ὅποιοι δημιουργοῦν παρομοίας καταστάσεις δὲν σύρονται ὑπὸ τῶν πολιτικῶν ἀρχόντων, ὅποταν θὰ εἶχον καὶ ἐλαφρυντικόν, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ πάθη των καὶ μόνον.

Υπῆρχον ἀγαθὰ παραδείγματα νὰ μιμηθοῦν, ὅπως ἡ διὰ κανονικοῦ τρόπου ἀπόκτησιν τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Σάββα πρώτου Ἀρχιεπισκόπου Σερβίας. Ἀκόμη, ὅταν ἔπειτα ἔνεκα τῶν πολιτικῶν λόγων κατηγορήθη τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, ἀνεκτέθη δι' ὁμαλοῦ καὶ ἁρμονικοῦ τρόπου ἡ αὐτονομία ἀρχικῶς τὸ 1831 καὶ ἡ πλήρης αὐτοκεφαλία τὸ 1879 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας διὰ τῆς συναινεσεως θυγατρὸς-μητρὸς Ἐκκλησίας.

Διατί οἱ ἀπομακρυνθέντες προετίμησαν νὰ μιμηθοῦν τὰ πρὸς ἀπόφυγὴν παραδείγματα, ἀντὶ τὰ πρὸς μίμησιν; Φέροντες ὡς πρόφασιν τὰς τυχόν παρατυπίας τοῦ παρελθόντος, προσπαθοῦν νὰ νομιμοποιήσουν τὰς ἰδικὰς των παρανομίας. Ἐκ τῆς ἀτυχοῦς αὐτῆς προσπαθείας των γεννᾶται ἕνα

άπλό ερώτημα, μία τυχόν γενομένη παρατυπία του παρελθόντος δημιουργεί δικαίωμα δι' επανάληψιν;

Όπως είπωμεν ανωτέρω ότι ένεκα πολιτικών λόγων, πολλάκις αυτοκέφαλοι Έκκλησιαί άπώλεσαν τούτο τό καθεστώς ένφ' άλλαι έδημιουργήθησαν. Όφείλομεν νά κατανοήσωμεν ότι ή Έκκλησία είναι μία. Αί Έπισκοπαί, Μητροπόλεις, Πατριαρχεία, Αυτόκέφαλοι, Αυτόνομοι, Ημιαυτόνομοι Έκκλησιαί είναι διοικητικά σχήματα τά όποια δέν επιδρουν επί της ουσίας της Έκκλησίας και τά όποια συµμεταβάλλονται αναλόγως τών πολιτικών συνθηκών έκάστης έποχής και τας μεταβολάς τών συνόρων, κατά τό «τά εκκλησιαστικά, τοίς πολιτικοίς συµμεταβάλλεσθαι είωθεν». Επί παραδείγµατι, όταν ή Ρωσική Αυτοκρατορία ένεσωμάτωσε την Γεωργίαν τό 1801, κατήγγησε και τό Αυτόκέφαλον της Έκκλησίας ταύτης, τό όποιον άνευσυστήθη πάλιν τό 1917.

Άς ένθυμηθοῦμεν τέκνα, έν Κυρίω άγαπητά, ότι και εις τόν Παράδεισον, ό διάβολος παρεπλάνησε τούς πρωτοπλάστους διαβάλλων τόν Δημιουργόν και Θεόν των, ότι δέν ήθελε τό καλό των, και ότι δια νά επιτύχουν τόν σκοπόν της θεώσεως έπρεπε νά παραβούν την έντολήν. Ένφ' ό Θεός ήθελε την θεώσιν των, αλλά δια της ύπακοης. Η παρακοή εξέβαλε τούς πρωτοπλάστους από τόν Παράδεισον και επέφερε την φθοράν και τόν θάνατον. Η παρακοή εξέβαλε και τούς απομακρυνθέντας άδελφούς ήµών έκ της εκκλησιαστικής κοινωνίας και ένέταξεν αυτούς εις τό σχίσµα. Ποίος κακός όφισ συνεβούλευσεν τούτους ότι ήµεις δέν ήθέλαµε τό καλόν των;

Βεβαίως, ή όµάς τών αποχωρησάντων έδήλωσεν ότι εισερχοµένη εις κοινωνίαν μετά της Ρωσικής Συνόδου τών Έπισκόπων υπό τόν Αρχιεπίσκοπον Τύχωνα, μετά της όποίας ήµεις δέν έχοµεν κοινωνίαν, επιθυµεί νά διατηρήση ταυτοχρόνως και την κοινωνίαν μεθ' ήµών. Τούτο είναι άτοπον και τό έγγραφον δια ρητορικούς λόγους. Δια νά έχουν ως επιχείρηµα ότι δέν απέκόπησαν της κοινωνίας μεθ' ήµών, άλλ' ότι ήµεις απέκόψαµε τούτους. Ακόµη, είπον ότι δέν επιθυµούν ή άνταρσία των νά επιφέρη την διακοπήν της προσεγγίσεως της Έκκλησίας Γ.Ο.Χ. Ελλάδος μετά της Ρωσικής Συνόδου τών Έπισκόπων υπό τόν Αρχιεπίσκοπον Τύχωνα. Και τούτο είναι άτοπον, διότι έν γνώριζον έκ προοιµίου ότι άν ό Αρχιεπίσκοπος Τύχων έπευλογήση την

άνταρσίαν των, τούτο θα άπετέλει αίτίαν διακοπής της τοιαύτης προσεγγίσεως, όπερ και έγένητο. Οί πυροδοτήσαντες την έκκρηξιν της γέφυρας, λέγουν ότι δέν επιθυµούν την διακοπήν της συγκοινωνίας μεταξύ τών δύο όχθεων! Είχον πλήρη επίγνωσιν τών συνεπειών της πράξεών των, αλλά δέν ένδιέφερε τούτους ή ένότης τών διαφόρου έθνικότητας δυνάµεων της Όρθοδοξίας, αλλά τό κακώς έννοούµενον συµφέρον των. Συνεπώς ή Ιερά Σύνοδος εύρέθη εις την δυσάρεστον θέσιν νά διαπιστώση ότι ή όµάς τών τοιουτοτρόπως αποχωρησάντων κατέστη σχισµατική, ως παραβαίνουσα τόν ΛΑ' κανόναν τών Αγίων Αποστόλων.

Ό δέ Άγιος Ιγνατιος ό Θεοφόρος γράφει:

«Άπέχεσθε τών κακών βοτάνων, άτινας οὔ γεωργεί Ιησοῦς Χριστός, δια τό μή είναι αυτούς φυτείαν πατρός· οὔχ' ότι παρ' ήµίν µερισµόν εύρον, άλλ' άποδιυλισµόν. Όσοι γάρ Θεοῦ εισιν και Ιησοῦ Χριστοῦ, οὔτοι μετά τοῦ Έπισκόπου εισιν. Και όσοι άν μετανοήσαντες έλθωσιν επί την ένότητα της Έκκλησίας, και οὔτοι Θεοῦ έσονται, ίνα ὦσιν κατά Ιησοῦν Χριστόν ζώντες. Μή πλανᾶσθε, άδελφοί μου· ει τις σχίζοντι ακολουθεί, βασιλείαν Θεοῦ οὔ κληρονοµεί.» (Πρός Φιλαδελφεῦσιν, Γ' 1-3).

Εις τό γενοµένον ζήτηµα, άν δυνάµεθα νά συµπροσευχώµεθα ήµεις, τά τέκνα της Έκκλησίας τών Γ.Ο.Χ. μετά τών νεωτέρων αυτών σχισµατικῶν, τών κατ' αυτούς επανασυστησάντων την «Σερβικήν Όρθόδοξον Έκκλησίαν», άς λάβωµεν την απάντησιν από τον Άγιον Νικόδηµον τόν Αγιορείτην όστις θέλων νά άποδείξη τό ανυπέροβλητον χάσµα μεταξύ ήµών τών Όρθοδόξων και τών πάσης φύσεως σχισµατικῶν, γράφει εις το Ίερόν Πηδάλιον «Διορίζει οὔτος ό Κανών να μη συµπροσευχώµεθα ..... οὔτε μέ τούς σχισµατικούς, ήτοι τούς κατά την πίστιν μέν Όρθοδόξους όντας, χωρισµένους δέ από την Καθολικήν Αποστολικήν Έκκλησίαν διά τινες Παραδόσεις και Έθιµα Ιάσιµα» (Μ. Βασιλείου Α', και Αγ. Αποστόλων ΜΕ').

Όσον και άν τούς συµπαθοῦµεν, όσον διακαῶς και άν επιθυµοῦµε την συγχώρησίν των, δέν δυνάµεθα νά την παρέξωµεν εις αυτούς άνευ της μετανοίας των, διότι «μεταξύ ήµών και αυτών χάσµα μέγα έστήρικται (έδημιουργήθη υπ' αυτών)» (πρβλ. Λουκ. ΙΣΤ', 26).

Ακόμη, εις τὸ ἔγγραφο τῆς ἀνταρσίας των οἱ αὐτοαποκοπέντες ἀδελφοὶ ἐκφράζουσι λεκτικῶς τὴν εὐγνωμοσύνην των διὰ τὰ ὅσα προσέφερον εἰς αὐτοὺς ἡ Ἐκκλησία Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος. Ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν ἐχειροτονήσαμε Ἐπισκόπον αὐτὸν τὸν ὁποῖον ἐπεθύμη ἡ μικρὰ αὐτῶν ὁμάς καὶ κατὰ τὴν χρονικὴν στιγμήν τὴν ὁποίαν ἐκεῖνοι ἤθελον, ἀπεφάσισαν νὰ ἀποτανθοῦν εἰς τοὺς Ρώσους. Ὁραίαν ἀντίληψιν περὶ εὐγνωμοσύνης καὶ ὑπακοῆς διαθέτουν. Καταφρονοῦν τοὺς Ἐπισκόπους οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐχειροτόνησαν, ἐπειδὴ δὲν προάγουσι κάποιον συγκεκριμένον πρόσωπον ἐξ αὐτῶν. Ἀλλὰ, πυρπολοῦντες τὴν γονεϊκὴν οἰκίαν καὶ θέτοντες εἰς κίνδυνον τοὺς ἀδελφούς των προσεγγίζουσι τὴν μητέρα των καὶ ψιθυρίζουσι εἰς τὸ οὖς αὐτῆς «εὐχαριστῶ».

Αναφέρουσι ἀκόμη ὅτι ὁ Ἕλληνας Ἐξαρχος δὲν ἐπεσκέφθη τὴν Σερβίαν ἐπὶ μίαν δεκαετίαν. Ἀποσιωποῦν ὅτι κατὰ τὴν περίοδον 1998-2006 Ἐξαρχος Ἀνατολικῆς Εὐρώπης ἦτο ὁ Μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος, ὁ ὁποῖος – λόγῳ προκεχωρημένης ἡλικίας- εἶχε ζητήσει τὴν βοήθειαν τοῦ τότε Μητροπολίτου Ἀχαΐας κ. Καλλινίκου, ἡτοί νὰ χειροτονῆ καὶ ἐκπαιδεύῃ τοὺς ἱερεῖς καὶ νὰ ἐφοδιάζῃ τούτους δι' ἁγίου μύρου, ἀντιμηνσίων κ.λπ.. Ἀλλωστε καὶ ἡ Γερόντισσα Εὐφροσύνη τὴν 8-10-2003 ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκόπου Χρυσοστόμου τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας ἐδήλωσεν ὅτι: «ἡ Γνησία Σερβικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῶν Γ.Ο.Χ. Σερβίας καὶ θὰ ὑπακούω μόνον εἰς τὸν ἀληθινὸν Ἀρχιεπίσκοπον Χρυσόστομον τῶν Ἑλλήνων Παλαισημερολογιτῶν». Αὕτη ἡ καλὴ ὁμολογία τῆς Γεροντίσεως ἐστάθη ἡ ἀφορμὴ διὰ τὴν ἐκδίωξιν τῶν μοναζουσῶν ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Μονὴν Στιένικ. Τὸ 2006 κατόπιν αἰτήματος τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου συνηνώθη ἡ Ἐξαρχία Ἀνατολικῆς μετὰ αὐτὴν τῆς Κεντρῶας καὶ Δυτικῆς Εὐρώπης μετὰ Ἐξαρχὸν Εὐρώπης τὸν τότε Μητροπολίτην Ἀχαΐας κ. Καλλινίκον, ὅστις ἔκτοτε ἤρχισε νὰ ἐπισκέπτεται τακτικῶς ἢ νὰ ἀποστέλλῃ ἕτερον Ἐπίσκοπον ἀντ' αὐτοῦ εἰς Σερβίαν. Λέγουσι ἀκόμη, εἰς ἄλλα κείμενά των ὅτι ὁ Ἕλληνας Ἐξαρχος προεκάλεσε τὴν μεταξὺ τῶν Σέρβων Γ.Ο.Χ. διχοστασίαν. Σεῖς γνωρίζετε κάλλιον παντός ἕτερου τί προεκάλεσε τὴν διάστασιν μεταξύ ὑμῶν καὶ ταυτοχρόνως τὰς προσπάθειάς τοῦ Ποιμενάρχου σας διὰ συμφιλίωσιν, καθὼς καὶ ποῖοι ἠρνήθησαν νὰ συλλειτουργήσουσι μετὰ τῶν ἄλλων Σέρβων κληρικῶν συντηροῦντες τοιοῦτοτρόπως τὴν διάστασιν.

Σεῖς οἱ ἐμμένοντες ἐν τῇ ὑπακοῇ ὡς πιστὰ τέκνα τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς, Ἀποστολικῆς Ἐκκλη-

σίας, εἴστε οἱ «μεμενηκότες ἐν Αὐτῇ». Εἴστε αὐτοὶ εἰς τοὺς ὁποίους στηρίζονται αἱ ἐλπίδες διὰ τὴν ἀναγέννησιν καὶ διοικητικὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. μέσῳ κανονικῶν διαδικασιῶν.

Καὶ ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμε τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν Σερβίαν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς αὐτοκεφάλου τοπικῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας ὑπὸ τὴν γνησίαν ὀρθόδοξον ἔννοιαν. Ὅπως καὶ ἐγγράφως εἰς τὸ παρελθόν ἐχομεν δηλώσει, δὲν ἐχομεν καμίαν βλέψιν εἰς τὴν ἀπορρόφησιν τῆς τοπικῆς γνησίας Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, καὶ μάλιστα, εἰς τὸ ὑπόμνημα τὸ ὁποῖον ὑπέβαλον εἰς ἡμᾶς κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον οἱ νῦν ἀπομακρυνθέντες, ἡμεῖς δὲν ἐθέσαμε πλέον ὡς κώλυμα διὰ τὴν χειροτονίαν Ἐπισκόπου τὴν ὀλιγότητα τοῦ πλήθους τῶν πιστῶν, ἀλλὰ μόνον τὴν καλυτέραν ὀργάνωσιν τῆς Κοινότητος τῶν Γ.Ο.Χ. Σερβίας, μετὰ τὴν θεσμοθέτησιν ἑνὸς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ ἀκούωνται ἅπασαι αἱ ἀπόψεις καὶ τὸ ὁποῖον νὰ ἐκφράζῃ πραγματικὰ τὴν φωνὴν σας. Οἱ ἀπομακρυνθέντες δὲν συνεφώνησαν. Δὲν ἐπεθύμουσι νὰ ἔχουν διαφωνοῦντες, μετ' αὐτῶν, εἰς τὸ αὐτὸν θεσμικὸν ὄργανον. Διατί ἄραγε, ἐὰν εἶχον τὴν πλειοψηφίαν; Εἰς τί θὰ ἐπέιραζεν αὐτοὺς ἐὰν εἰς τὴν ἀπόφασιν των ὑπῆρχε καὶ μειοψηφοῦσα γνώμη; Μήπως τελικῶς ἐφοβήθησαν ὅτι δὲν θὰ ἦτο μειοψηφοῦσα, ἀλλὰ πλειοψηφοῦσα; Τοῦτο τελικῶς ἀπεδείχθη. Ἀλλὰ τὸ σύστημα τῆς ἀποπομπῆς τῶν διαφωνούντων καὶ συγκροτήσεως ὀργάνων τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦνται μόνον ἀπὸ χειροκροτητὰς ἑνὸς ἡγέτου παραπέμπουν εἰς παρωχημένα ὀλοκληρωτικὰ καθεστῶτα.

Οἱ ἀπομακρυνθέντες ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἡμῶν, ἐπιχειροῦν νὰ παραλληλήσουσι τὴν περίπτωσιν των μετὰ τῶν Ἑλλήνων Γ.Ο.Χ. ὅτε ἔμειναν ἄνευ Ἐπισκόπων τὸ 1955. Ὁ παραλληλισμὸς τοῦτος εἶναι ἀνεπιτυχής. Τὸ 1955, ἡ Ἐκκλησία Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος ἦτο πλήρως ὀργανωμένη καὶ συγκεκριμένη ὡς ὀργανισμὸς καὶ οἱ 66 ἱερεῖς (ἅπαντες οἱ δυνάμενοι νὰ προσέλθουν) ἐξέλεξαν 12μελές Συμβούλιον (Διοικοῦσαν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν) μέσῳ δημοκρατικῆς διαδικασίας διὰ τὴν διοίκησιν των, μέχρι τὴν ἐξέυρεσιν Ἐπισκόπων. Ἡ θητεία τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνενεοῦτο ἐτησίως μέσῳ ἐκλογῶν. Τοὺς ὑποψηφίους Ἐπισκόπους ἐπίσης ἐξέλεξαν μέσῳ ἀπολύτως διαφανοῦς διαδικασίας καὶ μυστικῆς ψηφοφορίας.

Οἱ ἀπομακρυνθέντες ποίαν στοιχειώδη διαδικασίαν ἠκολούθησαν ὥστε νὰ νομιμοποιῶνται νὰ ἐκφράζουσι τὴν βούλησιν τῆς Σερβικῆς

Γνησίας Ορθόδοξου Ἐκκλησίας, ὅπως λέγουν; Συνέστησαν ιδιαίτεραν ομάδα αποκλείοντες ὄσους διαφωνοῦν μετ' αὐτῶν, ἤτοι φατρίαν (κατά παράβασιν τῶν Ἱερῶν Κανόνων: ΙΗ' τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ΛΔ' τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου), καὶ ἔλαβον ἀθαιρέτως ἀποφάσεις δίχως ὑμεῖς κἄν νὰ ἐρωτηθεῖτε καὶ δίχως, βεβαίως καμίαν Ἐπισκοπικὴν εὐλογία. Διότι καὶ εἰς τοῦτο διαφέρουν αἱ περιπτώσεις τῶν Ἑλλήνων ΓΟΧ τοῦ 1955-1960 μετὰ τῶν Σέρβων Γ.Ο.Χ. τοῦ 2011. Ὑμεῖς νῦν διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου δὲν ἐστερήθητε τῶν Ἐπισκόπων σας, ἐνεκα διωγμῶν ὅπως τότε οἱ Ἕλληνες ΓΟΧ. Διὰ τοῦτο κάθε κίνησις τῶν ἱερέων τῶν Γ.Ο.Χ. Σερβίας, ὄφειλε νὰ γίνεταί κατόπιν Ἐπισκοπικῆς εὐλογίας, διότι ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεόφορος: «Ὁ λάθρα τοῦ Ἐπισκόπου τί ποιῶν τῶ διαβόλῳ δουλεύει» (Πρὸς Σμυρναίους Θ', 1). Τοῦτο τὸ ρητόν, τινές τῶν ἱερέων καταφρονοῦν, ὅταν ὁμως τύχει καὶ γίνουν Ἐπίσκοποι, τότε τὸ ἐπικαλοῦνται. Καὶ οἱ Ἐπίσκοποί σας δὲν ἠρνήθησαν νὰ χειροτονήσουν Ἐπίσκοπον διὰ τὴν καλύτεραν ποιμαντικὴν σας φροντίδα, ἀλλὰ τοῦτο ἔπρεπε νὰ γίνῃ εἰς τὸν κατάλληλον χρόνον καὶ μέσω κανονικῶν διαδικασιῶν. Διότι δὲν τοποθετεῖται ἡ στέγη εὐθύς μόλις τεθοῦν τὰ θεμέλια ἑνὸς οἰκοδομήματος. Πρέπει τουλάχιστον νὰ ἐγερθοῦν οἱ στύλοι οἱ ὅποιοι θὰ στηρίξουν τὴν στέγη. Οἱ στύλοι τοῦ οἰκοδομήματος τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ., εἶναι ἡ καλύτερα ὀργάνωσις αὐτῆς.

Ἡ πρᾶξις τῶν ἀποστατησάντων εἶναι ἔτι περισσότερον κατακριτέα, διότι ἐνῶ ἐγνώριζον ὅτι κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 3ης Αὐγούστου ἐπρόκειτο νὰ συζητηθῇ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον πρότασις υἰοθετήσεως χρονδιαγράμματος διὰ χειροτονίαν Ἐπισκόπου τῆς ἐπιθυμίας σας καὶ ἀνασυγκροτήσεως τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ., ἀμέσως μετὰ τὴν ἔνωσιν μετὰ τῆς Ρωσικῆς Συνόδου ὑπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Τύχωνα καὶ μάλιστα μετὰ τὴν δυνατότητα συμπράξεως Ἑλλήνων καὶ Ρώσων Ἀρχιερέων, δὲν ἀνέμενον κἄν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς Συνόδου, ἀλλὰ τὴν παραμονὴν ἔσπευσαν νὰ δημιουργήσουν τετελεσμένον γεγονός διὰ τοῦ πραξικοπήματός των. Ἀλλὰ, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ πιστὰ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας τὰ παραμένοντα εἰς τὴν κανονικὴν τάξιν, καὶ θὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἀρτιωτέραν ὀργάνωσιν τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ..

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισε τὴν σύγκλησιν Κληρικολαϊκῆς Συνάξεως εἰς Βελιγράδιον τὸ Σάββατον 21 Αὐγούστου / 3 Σεπτεμβρίου 2011, παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Καλλινίκου. Δικαίωμα συμμετοχῆς ἔχουν ἅπαντες οἱ Γνήσιοι Ορθόδοξοι Χριστιανοὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ τῆς Σερβίας, οἱ παραμένοντες εἰς τὴν κανονικὴν τάξιν καὶ ἀναγνωρίζοντες τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἢ ὅποια ἐξ ἀρχῆς εἶχε τὴν εὐθύνην τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ.. Εἰς τὴν σύναξιν ταύτην θὰ ἐκτιμηθῇ ἡ παρούσα κατάστασις, θὰ ἐκλέξητε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τὸ ὅποιον θὰ ἐκφράζῃ πραγματικῶς τὰς ἐπιθυμίας σας καὶ θὰ διατυπώσητε ἐλευθέρως τὰς προτάσεις καὶ αἰτήματά σας πρὸς τὴν νόμιμον Ἱεραρχίαν σας.

Ἐν κατακλείδι εὐχόμεθα ὅπως ὁ ἐπὶ Σταυροῦ τὰς παλάμας ἐκτείνας ἵνα ἔνωσῃ τὰ πρὶν διεστώτα, ἐπιδαψιλεύσει ὑμῖν πλουσίαν τὴν Θεῖαν Χάριν πρὸς ἐπούλωσιν τῆς πληγῆς τοῦ γενομένου σχίσματος καὶ ἐπιστροφὴν τῶν ἀπομακρυνθέντων λίαν ἀγαπητῶν ἡμετέρων πνευματικῶν τέκνων καὶ ὑμετέρων ἀδελφῶν.

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Τὰ Μέλη

- † Ὁ Ἀττικῆς καὶ Διαυλείας ΑΚΑΚΙΟΣ
- † Ὁ Θεσσαλονίκης καὶ Δημητριάδος ΜΑΞΙΜΟΣ
- † Ὁ Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
- † Ὁ Εὐρίπου καὶ Εὐβοίας ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ
- † Ὁ Ἀμερικῆς ΠΑΥΛΟΣ
- † Ὁ Πειραιῶς καὶ Σαλαμῖνος ΓΕΡΟΝΤΙΟΣ
- † Ὁ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
- † Ὁ Πόρτλαντ & Δ. Ἡνωμ. Πολιτειῶν ΜΩΨΗΣ
- † Ὁ Χριστιανουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
- † Ὁ Μαραθῶνος ΦΩΤΙΟΣ
- † Ὁ Βρεσθῆνης ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ
- † Ὁ Θεουπόλεως ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
- † Ὁ Λόχ Λόμοντ ΣΕΡΓΙΟΣ

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Ανακοίνωσις αποφάσεων

Ι.Σ.Ι. 2/15-9-2011

Τὴν 2/15 Σεπτεμβρίου 2011 ἡμέραν Πέμπτην, συνεδρίασεν εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις γραφεῖα Αὐτῆς εἰς τακτικὴν συνεδρίαν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος καὶ μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ Ἀγιασμοῦ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου Ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους ἔλαβε τὰς κάτωθι ἀποφάσεις:

1. Ἐλάβεν χώραν ὁ ἐτήσιος ἀνασηματισμὸς τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν.

2. Ἐγένετο ἀνασύνθεσις τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων κατὰ τὸν κανονισμόν.

3. Ἐρρυθμίσθησαν αἱ τοποτηρητεῖαι τῶν χηρευσουσῶν ἐπαρχιῶν.

4. Ἐγένετο ὁ προγραμματισμὸς διὰ τὴν τελετὴν τῆς Καταδύσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ εἰς τὸν Κεντρικὸν Λιμένα Πειραιῶς.

5. Ἐγένετο ὡσαύτως ὁ προγραμματισμὸς διὰ τὸ Συνοδικὸν συλλεΐτουργον καὶ τὴν Συνοδικὴν ἐκδήλωσιν τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας.

6. Ἐγένετο ὁμοίως ὁ προγραμματισμὸς διὰ τὴν Συνοδικὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς Ἀθήνας.

7. Ἐδόθη εὐλογία δι' ἐναρξιν λειτουργίας Θεολογικῆς Σχολῆς εἰς Ἀμερικὴν.

8. Συνεζητήθη τὸ ζήτημα τῆς θεσπίσεως τῆς «εἰκαζομένης συναινέσεως» διὰ τὴν δωρεάν σώματος ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας πολίτας. Ἀπεφασίσθη νὰ ζητηθῇ ἐμπεριστατωμένη γνωμοδότησις ἀπὸ εἰδικούς ἐπιστήμονας μέλη τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ.

9. Ἐνεκρίθη ἡ ἔκδοσις Συνοδικῆς ἀνακοίνωσεως περὶ τῆς Γ' Πανελληνίου Συνάξεως Ὁρθοδόξων Νέων.

10. Ἐνημερώθη περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Μαραθῶνος κ. Φωτίου κατὰ τὴν ἐν Αὐστραλία πρόσφατον ἐπίσκεψιν αὐτοῦ.

11. Συνεζητήθησαν λεπτομέρειαι σχετικαί μετὰ τὴν ἐπικειμένην ἐπίσκεψιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ.κ. Καλλινίκου εἰς Ἀμερικὴν. Θὰ συνοδευθῇ ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. Χρυσοστόμου καὶ Μαραθῶνος κ. Φωτίου.

12. Ἐνημερώθη ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου περὶ τῶν πορισμάτων τῆς Κληρικολαϊκῆς Συνάξεως εἰς Βελιγράδιον Σερβίας.

Ανακοίνωσις αποφάσεων

Ι.Σ. 12/25-11-2011

Τὴν 12/25 Νοεμβρίου 2011 ἡμέραν Παρασκευὴν, συνεδρίασεν εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις γραφεῖα Αὐτῆς εἰς τακτικὴν συνεδρίαν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος καὶ ἔλαβε τὰς κάτωθι ἀποφάσεις:

1. Ἐγένετο ὁ ἀπολογισμὸς τῆς περιουσίας εἰς Ἀμερικὴν τῶν Ἀρχιερέων Ἀττικῆς κ. Χρυσοστόμου καὶ Μαραθῶνος κ. Φωτίου.

2. Ἐξετέθησαν τὰ πεπραγμένα τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου εἰς Γεωργίαν.

3. Ἀπεφασίσθη ἡ ἀφιέρωσις τοῦ ἡμεροδείκτου τοῦ ἔτους 2013.

4. Ἀπεφασίσθησαν αἱ ἀπονομαί τιμητικῶν διακρίσεων τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας 2012.

5. Συνεζητήθη τὸ ζήτημα τῆς παρουσίας ἐν Ἑλλάδι κοινωνικῆς κρίσεως καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἔκδοσις παραινεντικῆς ἐγκυκλίου, ἡ τέλεσις ἱερῶς ἀγρυπνίας τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου καὶ εἰς ἀνάγνωσις εἰς αὐτὴν εἰδικῆς εὐχῆς ἐκ τοῦ Μεγάλου Εὐχολογίου.

6. Ἐδόθησαν εἰς τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Μαραθῶνος κ. Φώτιον ὁδηγίαι περὶ τῆς δομῆς τῆς Σχολῆς Κατηχητῶν, προκειμένου νὰ συντάξῃ τὸν κανονισμόν λειτουργίας τῆς. Ἀκόμη ἀπεφασίσθη ἡ ἐπανένταξις τοῦ Θεοφιλεστάτου εἰς τὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Νεότητος.

Ανακοίνωσις αποφάσεων

Ι.Σ. 2/15-12-2011

Τὴν 2/15 Δεκεμβρίου 2011 ἡμέραν Πέμπτην, συνεδρίασεν εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις γραφεῖα Αὐτῆς εἰς τακτικὴν συνεδρίαν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος καὶ ἔλαβε τὰς κάτωθι ἀποφάσεις:

1. Ἐνέκρινε τὸν ὑπὸ τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Νεότητος ὑποβληθέντα Κανονισμόν τοῦ Νεανικοῦ Ὁρθοδόξου Συνδέσμου. ➔

‘Η Γ’ Πανελλήνια Σύναξις Ὁρθοδόξων Νέων

Τὸ Σάββατο 16/29 Ὀκτωβρίου 2011, ὁ Σύνδεσμος τῆς Νεολαίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων, ὑπὸ τὴν σκέπη καὶ καθοδήγηση τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Νεότητας, διοργάνωσε τὴν τρίτη κατὰ σειρά Πανελλήνια Σύναξη Ὁρθοδόξων Νέων, ὑπὸ τὸν γενικὸ τίτλο: «Οἱ νέοι συζητοῦν μὲ τὸν Ἀρχιεπίσκοπό τους».

Ἡ καθιερωμένη αὐτῆ ἐτήσια συνάντηση τῆς νεολαίας μας, πραγματοποιήθηκε φέτος στὴν φιλόξενη αἴθουσα ἐκδηλώσεων τοῦ Ὄργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς, μὲ θεὰ τὸ γαλάζιο του Ἀργοσαρωνικοῦ, μετὰ ἀπὸ ἐνέργειες τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, Σεβασμιωτάτου Πειραιῶς καὶ Σαλαμίνοσ κ. Γεροντίου καθὼς καὶ μὲ τὴ μέριμνα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀττικῆς & Βοιωτίας κ. Χρυσοστόμου, γιὰ τὴν κάλυψη πολλῶν λειτουργικῶν ἐξόδων. Στὴν πρόσκληση τοῦ Νεανικοῦ Ὁρθοδόξου Συνδέσμου, ἀπάντησαν μὲ τὴν δυναμικὴ τους παρουσία παραπάνω ἀπὸ 300 νέα παιδιά ἀπὸ ὅλεσ τὶς ἐνορίες τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων μὲ τὸν κύριο ὄγκο νὰ ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὴν περιφέρεια τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τῆς Μητροπόλεωσ Πειραιῶς καὶ Σαλαμίνοσ καὶ τὴν Μητρόπολη Ἀττικῆς. Καὶ φέτος κατέφθασαν ὁμάδεσ νέων καὶ ἀπὸ τὴν ἐπαρχία, ἀπὸ τὴν Χαλκίδα, τὴν Πάτρα

καθὼς καὶ ὁμάδα 25 νέων μὲ ἐπικεφαλῆσ τὸν π. Παναγιώτη Παυλίδη καὶ τὴν πρεσβυτέρα του, ἀπὸ τὴν Μητρόπολη Θεσσαλονίκης.

Φέτος κεντρικὸ πρόσωπο τῆς συνάξεωσ, ἀποτελέσε ὁ ἴδιος ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδοσ κ. Καλλίνικοσ, ὁ ὁποῖοσ ὑποβλήθηκε σὲ μία μακροσκελῆ ιδιότυπη συνέντευξη ἀπὸ τὰ ἴδια του τὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα μέσα ἀπὸ ἓνα καταγισμὸ ἐρωτήσεων, εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ γνωρίσουν ἀπὸ κοντὰ τὸν πνευματικὸ τουσ Πατέρα καὶ νὰ συζητήσουν μαζί Του φλέγοντα ζητήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὸν σύγχρονο ὀρθόδοξο χριστιανὸ, ὁ ὁποῖοσ προσπαθεῖ νὰ διάγει μία ὅσο τὸ δυνατὸν πνευματικὴ ζωὴ μέσα σὲ αὐτὸ τὸ χαοτικὸ γίγνεσθαι.

Ὅλα τα ἐρωτήματα εἶχαν συγκεντρωθεῖ μέσα ἀπὸ μία διαδικασία ἢ ὁποῖα κράτησε ἀρκετὲς ἐβδομάδεσ. Πραγματοποιήθηκαν πολλὲσ τοπικὲσ ἐνοριακὲσ συνάξεισ νέων κατὰ τὶσ ὁποῖεσ οἱ νέοι ἐξέφρασαν ἐλεύθερα τὴ γνώμη τουσ καὶ κατέθεσαν τὰ ἐρωτήματά τουσ, τὰ ὁποῖα φρόντισαν οἱ Ἐνοριακοὶ Σύνδεσμοι νὰ τὰ ἀποστείλουν ἐγκαίρωσ στὴν Συντονιστικὴ Ἐπιτροπή. Ἐν τέλει, ὁμαδοποιήθηκαν σὲ τρεῖσ μεγάλεσ κατηγορίεσ: ἱστορικοῦ, πνευματικοῦ καὶ σύγχρονο κοινωνικοῦ περιεχομένου.

2. Διῶρισεν ὡσ Διοικοῦσα Ἐπιτροπήν τῆς Σχολῆσ Κατηχητῶν τὸν Θεοφιλ. Μαραθῶνοσ κ. Φώτιον, καὶ τοὺσ Ἐλλογιμωτάτουσ Θεολόγουσ Ζήσην Τσιότραν καὶ Κωνσταντῖνον Πάνον. Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπή ἐκτόσ ἀπὸ τὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆσ Κατηχητῶν ἀνέλαβε τὸ καθῆκον νὰ διερευνήσῃ τὰσ δυνατότητασ περὶ ἀναβαθμίσεωσ τῆσ καὶ νὰ συμπεριλάβῃ τὰσ σχετικὰσ προβλέψεισ εἰσ τὸν ὑπὸ κατάρτισιν Κανονισμόν.

3. Ἀπεφασίσθη ἡ σύγκλησισ κοινῆσ Συνάξεωσ τοῦ ἱεροῦ κλήρου Ἀθηνῶν, Πειραιῶσ καὶ Ἀττικοβοιωτίας διὰ τὴν Τρίτην 21-12-2011/3-1-2012 καὶ ὥραν 11ην π.μ. εἰσ τὴν αἴθουσαν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου «Ρόδον τὸ Ἀμάραντον» Πειραιῶσ.

4. Ἀπεδέχθη τὴν αἴτησιν προσχωρήσεωσ τοῦ Ἱερέωσ π. Παύλου Maletta ἐκ Καναδᾶ. Ὁ προσχωρήσασ εἶναι ἔγγαμοσ καὶ πατήρ ἑπτὰ τέκνων.

5. Συνεζητήθη ἡ Εἰσήγησισ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιῶσ καὶ Σαλαμίνοσ κ. Γεροντίου περὶ λειτουργικῆσ τάξεωσ καὶ ὁμοιομορφίασ καὶ ἐνεκρίθη τὸ πρῶτον μέρος τὸ ἀφορὸν τὰσ Ἀρχιερατικὰσ λειτουργίασ, χοροστασίασ κ.λπ. τελετάσ, κατὰ τὰσ ὁποῖασ θὰ ἀκολουθεῖται κατὰ βᾶσιν τὸ τυπικόν τῆσ Μεγάλῆσ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίασ.

Ο Μακαριώτατος, παρά την σωματική καταπόνηση από το βεβαρυσμένο πρόγραμμα της προηγούμενης εβδομάδας, ήταν ευδιάθετος και προσηνής με τους «μικρούς του αδελφούς», όπως χαρακτηριστικά τόνισε, και μέσα από δύο εμπνευσμένες εισηγήσεις και από τις συνακόλουθες κατατοπιστικές απαντήσεις στο σχετικό ερωτηματολόγιο που του τέθηκε, παραστάθηκε ως γνήσιος Πατέρας μας.

Στο πρώτο μέρος της Συνάξεως εκφωνήθηκε παρά του Μακαριωτάτου, τριαντάλεπτη εισήγηση αναφορικά με τους διχλιετείς αγώνες της Ορθοδοξίας, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον σε ιστορικές μαρτυρίες για τους αγώνες και τα παλαίσματα της Εκκλησίας των Γνησίων Ορθοδόξων Χριστιανών. Οί ερωτήσεις που εκφωνήθηκαν ήταν οί εξής:

- Τί είναι τὰ «Πάτρια» και ποιά ή εμπειρία σας κατά τή συγγραφή τους.
- Στις παρές μας βλέπουμε νὰ ἐπικρατεί ή λογική του ωχαδερφισμού σέ θέματα οίκουμνισμού, συμπροσευχών κ.λπ με τὸ σύνηθες πρόσημα: «τί γνωρίζετε ἐσεῖς; Δηλαδή ὅλος ὁ κόσμος εἶναι λάθος κι ἐσεῖς εἴστε οἱ σωστοί;» Τελικά εἴμαστε Οἱ σωστοί;
- Πολλοὶ μετὸ νέο πὸν θέλουν νὰ γυρίσουν μετὸ παλαιὸ λόγω οίκουμνισμού, μᾶς κατηγοροῦν γιὰ πολυδιάσπαση και ὑπαρξη πολλῶν παρατάξεων. Ἀποτελοῦν οἱ ἄλλες ὀμάδες τὴν Ἐκκλησία τῶν Γ.Ο.Χ.; Ἄν ὄχι, πῶς μποροῦμε νὰ τοὺς ἀποδείξουμε και στοὺς μὲν και στοὺς δέ, μετὰ ἀπλὰ και κατανοητὰ ἐπιχειρήματα ὅτι ή Ἱερά μας Σύνοδος εἶναι αὐτή πὸν ἐκπροσωπεῖ τὴν κανονική Ἐκκλησία τῶν Γνησίων Ορθοδόξων;
- Γιατί ἐπιτρέπει ὁ Θεὸς νὰ δημιουργοῦνται τόσα προβλήματα στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας μας;

- Ποιά εἶναι ή θέση τῆς Ἐκκλησίας μας στοὺς μικτοὺς γάμους δηλαδή ὁ ἕνας σύζυγος μετὸ παλαιὸ και ὁ ἄλλος μετὸ νέο με δεδομένο ὅτι αὐτὸ θὰ ἀποτελέσει σημεῖο προστριβῆς στοὺς μέλλον και ἴσως νὰ διχάσει τὰ παιδιά στοὺς τί θὰ ἀκολουθήσουν;
- Μποροῦμε νὰ παρευρισκόμαστε σέ μυστήρια νεοημερολογιτῶν ὡς προσκεκλημένοι; Ἐκλαμβάνεται ὡς συμπροσευχή μετὰ αἰρετικούς;

Μετὰ τὸ διαλλεῖμα γιὰ φαγητὸ και ἀναψυχή, ἀκολούθησε σύντομο ἀφιέρωμα στοὺς ἥρωικὸ ἔπος τοῦ 1940 ἐκ τοῦ ὁποῖου ὁ Μακαριώτατος ἔλαβε ἀφορμή γιὰ νὰ συνδέσει τὴν εμπειρία τοῦ κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του στὰ ὄχυρά Ροῦπελ, μετὰ τὰ πνευματικὰ ὄχυρά, τὸν πνευματικὸ πόλεμο και τὶς προκλήσεις τὶς ὁποῖες ἀντιμετωπίζει ὁ σημερινὸς χριστιανός. Τὸ ερωτηματολόγιο πὸν ἀκολούθησε ἦταν τὸ ἐξῆς:

- «Εἶμαι μετὸ παλαιὸ» σημαίνει ὅτι ἀκολουθῶ ἕνα ἡμερολόγιο πὸν ἀργεῖ κατὰ 13 ἡμέρες στίς γιορτές ή τελικά εἶναι ὅτι ἀκολουθῶ ἕνα διαφορετικὸ τρόπο ζωῆς;
- Πῶς γίνεται νὰ εἶναι κάποιος 24 ὥρες χριστιανός μετὰ ὅτι αὐτὸ συνεπάγεται; Πῶς μπορεῖ νὰ τὸ ἐπιτύχει;
- Μέχρι πὸν μπορεῖ νὰ ἐπεμβαίνει ὁ γονιὸς στὴν πνευματικὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ του και σέ ποιά ἡλικία εἶναι τὸ παιδὶ αὐτόνομο νὰ βαδίζει μόνο του στὰ πνευματικὰ του;
- Θέλημα Θεοῦ - Βουλή ἀνθρώπου. Τελικά και οἱ κακὲς πράξεις πὸν κάνει ὁ ἄνθρωπος εἶναι θέλημα Θεοῦ; Πόσο ὑπεύθυνος εἶναι ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὴν κατάληξή του; Ὑπάρχει προκαθορισμένος προορισμός γιὰ τὸν καθένα;
- Ἄν ἕνας νέος δὲν ἐπιλέξει τὸν γάμο, τότε ὁ μοναχισμός εἶναι μονόδρομος; Ὑπάρχουν ἐναλλακτικοὶ δρόμοι και ἂν ναί, ποιοὶ εἶναι οἱ πνευματικοὶ κίνδυνοι πὸν ἔλλοχεοῦν σέ κάθε περίπτωση;
- Ποιά εἶναι τὰ βασικά κριτήρια πὸν πρέπει νὰ ἔχουμε κατὰ νοῦ ὅταν θὰ ἀναζητήσουμε Πνευματικό;
- Πῶς πρέπει νὰ προσευχοῦμαστε σέ δημόσιο χωρὸ; (π.χ. σέ ἕνα ἐστιατόριο, στοὺς λεωφορεῖο κ.λπ.).
- Εἶναι ἁμαρτία γιὰ μιὰ γυναῖκα νὰ περιποιεῖται τὸν ἑαυτὸ της γιὰ νὰ νιώθει ὁμορφή, ἐμφανίσιμη και γενικά ἐλκυστική γιὰ τὸ ἄλλο φύλο;

- Από τη στιγμή που ο πολιτικός γάμος είναι αποδεκτός από το κράτος, ή Εκκλησία μας τί θέση έχει;
- Ποιά πρέπει να είναι ή σχέση του χριστιανού με τα διάφορα είδη τέχνης (χορός, θέατρο κλπ); Είναι άμαρτία να ακούμε και να διασκεδάζουμε με κοσμική ή παραδοσιακή μουσική;
- Ποιά είναι ή θέση της Εκκλησίας μας σχετικά με τη δωρεά οργάνων και κυρίως με τη δωρεά καρδιάς;
- Ιδιαίτερα την τελευταία δεκαετία ή Ελλάδα έχει «κληθεί» να φιλοξενήσει αρκετούς οικονομικούς μετανάστες από γειτονικές και μή, χώρες των οποίων το θρήσκευμα ποικίλει με επικρατέστερο αυτό του Μουσουλμανισμού. Ποιά πρέπει να είναι ή στάση μας απέναντι στους αλλόδοξους αλλοδαπούς που έχουν κατακλύσει τη χώρα μας; Φιλανθρωπία και αγάπη ή απομόνωση και αδιαφορία;
- Τα νέα ελληνικά στην Εκκλησία. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι το έννοιολογικό βάθος που δίνεται μέσω των αρχαίων ελληνικών δεν μπορεί να αποδοθεί στη νεοελληνική γλώσσα. Από την άλλη όμως, οί περισσότεροι δεν καταλαβαίνουμε τις προσευχές και τα λειτουργικά κείμενα, με αποτέλεσμα ή θεία λειτουργία να είναι υπόθεση του παπᾶ και του ψάλτη. Τί μπορούμε να κάνουμε γί αυτό; Είναι ή χρήση της δημοτικής γλώσσας ή λύση;
- Ποιά πρέπει να είναι ή στάση του χριστιανού απέναντι στην τεχνολογία και την κοινωνική δικτύωση – δηλαδή facebook; Μέχρι ποιό βαθμό πρέπει να χρησιμοποιούνται; Μπορεί ή χρήση της τεχνολογίας να αποτελέσει εμπόδιο στη πνευματική μας ζωή;
- Ποιός είναι ο καταλληλότερος τρόπος προσεγγίσεως των κειμένων της Αποκαλύψεως και πόσο

σημασία να δίνουμε στα καταστροφολογικά σενάρια διάφορων ιεροκηρύκων;

- Ακούμε για την προαιρετική χρήση Φόροκάρτας ή οποία αποτελεί μία πλήρη καταγραφή των συνηθειών και των κινήσεών μας. Διαβάζουμε ότι Αμερικανοί γιατροί δίνουν έλπίδες για καλύτερη ποιότητα ζωής σε όσους πάσχουν από τη νόσο του Πάρκινσον, τοποθετώντας ένα τσιπ στον εγκέφαλο του ασθενούς και μάλιστα έχει ήδη εφαρμοστεί με επιτυχία. Ποιά πρέπει να είναι ή στάση μας απέναντί σε αυτές τις εξελίξεις; Είναι πρόδρομοι του αντιχρίστου;
- Κλείνετε έναν χρόνο από την εκλογή σας στη θέση του Αρχιεπισκόπου. Τί στόχους έχετε βάλει και πώς θα εργασθείτε για να επιτευχθούν; Πώς σκοπεύετε να αξιοποιήσετε το ανθρώπινο δυναμικό της εκκλησίας;

Τέλος, μετά την κλήρωση ενός δώρου αξίας, για όλους τους συμμετέχοντες, ή σύναξη μας έκλεισε με το «Τῆ υπερμάχῃ» και τόν Ἐθνικό Ὕμνο, ἐνῶ ἀπό τὰ χέρια τοῦ Μακαριωτάτου δόθηκε ἀναμνηστικό δῶρο πνευματικοῦ περιεχομένου, ὡς εὐλογία.

Κατά γενική ὁμολογία τῆς πλειοψηφίας τῶν παρισταμένων νέων, καίτοι ἐν καιρῷ που ή Πατριδα μας διέρχεται μία μεγάλη κρίση, ὄχι μόνο οικονομική ἀλλά και πνευματική, τὸ ἐπίπεδο τόσο στὸν ὑλικὸ ὅσο και στὸν πνευματικὸ τομέα διατηρήθηκε ὑψηλό, ὥστε ή ἐν λόγῳ σύναξη να ἀποτελέσει ἀνάσα ψυχῆς και ήθικῆς τόνωση.

Κυκλοφορεί μία καλαίσθητη ἔκδοση διπλοῦ DVD με τίς εισηγήσεις και τίς ἀπαντήσεις τοῦ Μακαριωτάτου. Τιμάται € 5 . Πληροφορίες στό: 6974556186

Περιοδεία Αρχιερέων ἐξ Ἑλλάδος εἰς Ἀμερικὴν

Ὁ Σεβασμ. Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. Χρυσόστομος μετὰ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Μαραθῶνος κ. Φωτίου -ὡς εἶχεν ἀποφασισθεῖ Συνοδικῶς- ἐπρόκειτο νὰ συνοδεύσουν τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Καλλίνικον εἰς Ἀμερικὴν.

Ἄνω, ἡ ὑποδοχὴ τῶν Ἀρχιερέων εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Ἀγ. Μαρκέλλης Νέας Ὑόρκης

Δυστυχῶς, ὁ Μακαριώτατος, λόγω αἰφνιδίου ἀσθενείας δὲν ἠδυνήθη νὰ μεταβῆ, ὅποτε οἱ δύο Ἀρχιερεῖς, ἀπὸ συνοδεία μετεβλήθησαν εἰς ἐκπροσώπους τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ἐν τούτοις εἰς τὴν συνεδριάσιν τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τὸ Σάββατον 18-9/1-10-2011 μετείχε καὶ ὁ Μακαριώτατος ἐξ ἀποστάσεως μέσω τηλεδιασκέψεως.

Στιγμιότυπον ἐκ τῆς Συνεδριάσεως τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου Ἀμερικῆς. Ἐξ ἄριστερῶν οἱ Ἀρχιερεῖς: Λοχ Λόμοντ Σέργιος, Μαραθῶνος Φώτιος, Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας Χρυσόστομος, Ἀμερικῆς Παῦλος, Πόρτλαντ

Μωϋσῆς, Θεοπόλεως Χριστόδουλος καὶ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ.Ε. Συνόδου π. Σάββας Ἀναστασίου. Ἑσπερινὸς εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Ἰσιδώρου Λογκ Ἄιλαντ.

Ἐγένετο ἀρχιερατικὸν συλλεῖτουργον εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Ἀγ. Μαρκέλλης, ἐπισκέψεις εἰς ὅλας τὰς Ἱ. Μονὰς (Ἀγ. Συγκλητικῆς Long Island, Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου Woodstock) καὶ τοὺς λοιποὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης (Ἀγ. Ἰσιδώρου Long Island, Ἀγ. Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ Oweego ὅπου καὶ ἐγένετο λειτουργία).

Ἐκ τῆς λειτουργίας εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Ἀγ. Μαρκέλλης, Ἀστορίας Νέας Ὑόρκης

Ἐν συνεχείᾳ μετέβησαν καὶ ἐλειτούργησαν εἰς Μόντρεαλ, Τορόντο, Πόρτλαντ, Σικάγο καὶ τέλος

Ντιτροϊτ. Εἰς τό Τορόντο ἔλαβε χώραν τριήμερον συνέδριον διὰ τὴν στήριξιν τῶν ἐκεῖ πιστῶν.

Ἐπίσκεψις εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου εἰς Μόντρεαλ Καναδᾶ.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Τορόντο Καναδᾶ.

Ὁ Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος εἰς Τορόντο Καναδᾶ.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ Ἀρχιερατικοῦ συλλειτουργοῦ εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Νεκταρίου Τορόντο.

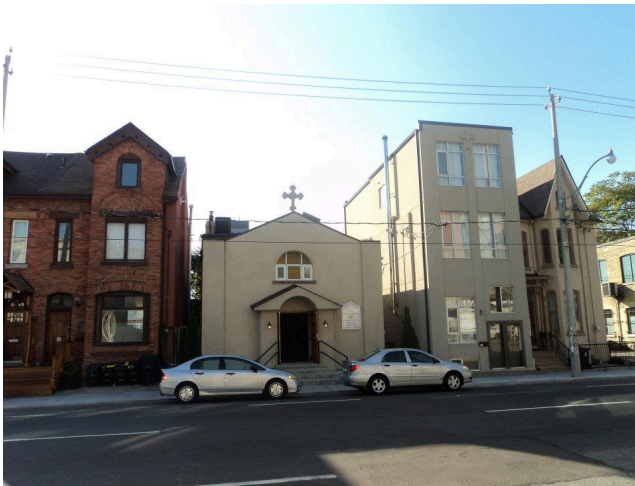
Τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Ταρσεῶς Ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας (6^{ος} αἰ.)

Ἀπὸ τὸ συνέδριον εἰς Τορόντο

Εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τὰ ὅποια ἐπεσκέφθησαν ἐγένοντο δεκτοὶ ἐνθέρμως ἀπὸ τοὺς πιστοὺς καὶ ἡ ἐπίσκεψις ἐπέτυχε νὰ συσφίγξῃ τοὺς δεσμοὺς τῶν.

Ὁ Ἱερός Ναός Παναγίας Προυσιωτίσσης Τορόντο
Καναδά.

Ἀπό τὸ Ἀρχιερατικὸν συλλεῖτουργον εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν
Τιμίου Προδρόμου Σικάγο.

Ὁ Ἱερός Ναός Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Πόρτλαντ
Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς.

Ἑσπερινὸς εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Σπυρίδωνος
Ντιτρόιτ

Συλλεῖτουργον εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίων
Ἀναργύρων Σικάγο Η.Π.Α.

Συλλεῖτουργον εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Νεκταρίου
Ντιτρόιτ

ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ:

• Οί πηγές • Οί μαρτυρίες • Η ἀλήθεια*

τοῦ Γεωργίου Κεκαυμένου

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους)

Επιπλέον, δεν ήταν μόνον οι τοπικοί Τούρκοι διοικητές που εμποδίζαν τους ταλαίπωρους χριστιανούς ραγιάδες να φτιάχνουν σχολεία και να έχουν παιδεία. Ήταν και ο ίδιος ο τουρκικός ὄχλος, ὅπως επίσης και οι φοβεροί και τρομεροί γενίτσαροι, οι οποίοι δεν επέτρεπαν στους αξιολύπητους Έλληνες ὄχι σχολεία να έχουν, ἀλλά ούτε να αναπνέουν. Στην κυριολεξία.

150 χρόνια πριν τον Ράνσιμαν, ο Ιακωβάκης Ρίζος-Νερούλος, είχε υποδείξει πρώτος τους τοπικούς Τούρκους διοικητές ως υπεύθυνους για την απαγόρευση των σχολείων και της παιδείας. Ο Νερούλος το ανέφερε αυτό σε μια σειρά διαλέξεων για την νέα ελληνική φιλολογία, το 1826, που ἔδωσε στα γαλλικά στην Γενεύη. Διαλέξεις οι οποίες το 1827 εκδόθηκαν σε βιβλίο,

→

Οί δύο ἐξ Ἑλλάδος Ἀρχιερεῖς εἰς τὸ ἄγαλμα τοῦ Πρίγκηπος Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου εἰς τὴν πόλιν Ὑψηλάντη πλησίον τοῦ Ντιτρόϊτ, ὀλίγον προ τῆς ἐπιστροφῆς των εἰς τὴν Ἑλλάδα

το οποίο επανεκδόθηκε αναθεωρημένο και συμπληρωμένο το 1828. Στο βιβλίο του ο Νερούλος αναφέρεται με πολλές και ιδιαίτερα σημαντικές λεπτομέρειες στο θέμα της παιδείας και της λειτουργίας των σχολείων στο υπόδουλο Ελληνισμό. Περιγράφοντας την δράση και τα ἔργα του μεγάλου δραγουμάνου και σχολάρχη της Πατριαρχικής Ακαδημίας Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου (1641-1709), μεταξύ άλλων αναφέρει τα εξής:

«Ο Μαυροκορδάτος, απολαύων ευνοίας και τιμῆς παρά το οθωμανικὸ ὑπουργεῖο, υπερησπίζετο το ἔθνος αὐτοῦ **κατὰ των αρπαγῶν και συκοφαντιῶν των εν ταις επαρχίαις διοικητῶν**, ἐλάμβανεν ἀδειαν του συνιστάν σχολεία δημόσια εν διαφόροις τουρκικαῖς πόλεσι της ευρωπαϊκῆς και ασιατικῆς Τουρκίας»[181], «ἐκλείον[182] **δε τα στόματα των εν ταις επαρχίαις διοικητῶν** ὅτε μεν δια δῶρων, ὅτε δε δια της ισχυράς προς τους πάτρωνας αὐτῶν μεσιτείας» [183].

«Τα ανωτέρω σχολεία των επιστημῶν και της φιλολογίας ηνοιγόντο [ἀπὸ τον Μαυροκορδάτο ἀλλά και ἀπὸ τον Παναγιωτάκη Νικουσίο] μόνον ὡς δήθεν σωφρονιστικοί οἰκοί [Maisons de correction[184]], ἤτοι φυλακαί»[185].

Δηλαδή, ὅπως μας πληροφορεῖ ο Νερούλος, ο Μαυροκορδάτος εἶχε σαν κύριο μέλημά του το πὼς να υπερασπίζεται το ἔθνος του ἀπὸ τις αυθαιρεσίες των τοπικῶν Τούρκων διοικητῶν. Και για να μπορεῖ να ιδρύει σχολεία σε διάφορες πόλεις, ο μέγας δραγουμάνος φρόντιζε να δωροδοκεῖ τους τοπικούς διοικητές, ὥστε να μην φέρνουν τα συνηθισμένα τους ἐμπόδια. Και αν αὐτό δεν ἦταν αρκετό, απευθύνονταν, με το κύρος που του ἔδινε το αξίωμά του, προς τους προστάτες των διοικητῶν αὐτῶν, ὥστε να τους πῆσουν εκείνοι, ὥστε να μην δημιουργήσουν προβλήματα στην ἰδρυση ἢ την λειτουργία των σχολείων αὐτῶν.

* Ἐλήφθη ἀπὸ: www.antibaro.gr

Το πόσο αξιόπιστα και ακριβή είναι τα όσα αναφέρουν ο Νερουλός και ο Ράνσιμαν για τον καταλυτικό ρόλο των τοπικών Τούρκων διοικητών έρχεται να μας το επιβεβαιώσει ένας κορυφαίος φιλόλογος της εποχής, ο καθηγητής Noehden. Αυτός δημοσίευσε το 1820 ένα άρθρο στο εγκυρότερο φιλολογικό περιοδικό του κόσμου *The Classical Journal*, όπου περιγράφει την κατάσταση της παιδείας στην σύγχρονη Ελλάδα, δηλαδή στην υπόδουλη Ελλάδα του καιρού του. Εκεί λοιπόν, μεταξύ των άλλων, πληροφορεί τους αναγνώστες του και για το σχολείο που λειτουργούσε στις Μηλιές Πηλίου, το περίφημο «Γυμνάσιον ή Λύκειον Μηλιωτικόν», το οποίο ήταν, όπως εξηγεί, υπό την προστασία του πατριάρχη και όλης της Συνόδου. Και αφού αναφέρει όλα τα σχετικά με το σχολείο καταλήγει ως εξής:

«Το Γυμνάσιον ή Λύκειον Μηλιωτικόν είναι αρκετά μακριά από το φθονερό μάτι του Τούρκου κυβερνήτη, και επιπλέον έχει διασφαλισθεί από τις επιβουλές του με ιδιαίτερα προνόμια και ασυλίες, που έχουν δοθεί στην πόλη από την κυβέρνηση»[186].

Πραγματικά, τα προνόμια με τα οποία ήταν εφοδιασμένο όχι μόνον το σχολείο αλλά και όλη η περιοχή του Πηλίου ήταν όντως απίστευτα. Το Πήλιο κατά την τουρκοκρατία υπάγονταν κατευθείαν στην Κωνσταντινούπολη, ως κτήμα της μητέρας του σουλτάνου, και έτσι απολάμβανε μεγάλης αυτονομίας. Τα 24 χωριά του ήταν οργανωμένα σε μια από τις ισχυρότερες κοινότητες της υπόδουλης Ελλάδας. Έτσι, οι κάτοικοι του ήταν απαλλαγμένοι απ' την βαριά φορολογία, Τούρκοι δεν επιτρέπονταν να εγκατασταθούν εκεί, και οι τοπικοί Τούρκοι διοικητές της Θεσσαλίας είχαν περιορισμένες δυνατότητες στα

εσωτερικά τους[187]. Επιπλέον όλων αυτών, και το ίδιο το σχολείο ήταν εξοπλισμένων με δικά του προνόμια και ασυλίες από την σύνοδο του πατριαρχείου[188], αλλά και από την ίδια την τουρκική κυβέρνηση.

Και όμως! Αυτό το σχολείο, που λειτουργούσε μέσα σε μια τόσο προνομιακή περιοχή, και με τόσα προνόμια το ίδιο, κατάφερε τελικά να ακμάσει, όπως μας αναφέρει ο Noehden, επειδή είχε την τύχη να βρίσκεται σε ένα απομακρυσμένο χωριό, και έμενε έτσι μακριά από το φθονερό μάτι του τοπικού Τούρκου διοικητή.

Συνεχίζοντας ο Noehden το άρθρο του, περιγράφει τους πολύ φιλόδοξους στόχους και σχέδια της Φιλομούσου Εταιρίας της Αθήνας σχετικά με την καλή λειτουργία αλλά και την επαύξηση των δύο σχολείων που επόπτευε και ενίσχυε οικονομικά: Το Γυμνάσιο της Αθήνας και των Μηλιών. Όμως, αφού τελειώνει την αφήγησή του για τους σχεδιασμούς και τα εκπαιδευτικά οράματα της Εταιρίας, κλείνει την σχετική αναφορά του ως εξής:

«Και ενώ αυτές οι θετικές και ευχάριστες ιδέες γίνονται πράξη, είναι αδύνατο να μην θυμηθούμε και την δύναμη του δεσποτισμού που αιωρείται πάνω από τη χώρα, και που με την ψυχρή αρπακτικότητα του μπορεί αμέσως να καταστρέψει τους καρπούς των προσπαθειών πολλών επίμοχθων ετών. Αλλά, παρόλα αυτά, οι φίλοι της ανθρωπότητας οφείλουν να μη να αποθαρρυνθούν από το να θέτουν χείρα σε μια τόσο αξιέπαινη εργασία»[189].

Δηλαδή, όπως μας διαβεβαιώνει με τον πιο σαφή και επίσημο τρόπο ο καθηγητής Noehden, οποιαδήποτε προσπάθεια για την παιδεία και την μόρφωση του υπόδουλου έθνους στην Ελλάδα, όσο μεγάλη και καλοσχεδιασμένη κι αν ήταν, μπορούσε ανά πάσα ώρα και στιγμή να καταστραφεί και εξαφανισθεί από τον βάρβαρο και απρόβλεπτο στις αντιδράσεις του τουρκικό δεσποτισμό.

Ο καθηγητής Πατρινέλης πιστεύει ότι η αντίληψη που θέλει τους τοπικούς Τούρκους διοικητές να αυθαιρετούν ασύστολα, απαγορεύοντας ή καταστέλλοντας την λειτουργία των σχολείων, είναι απλά και μόνο μια «πρόσφατα επινοημένη θεωρία» [190]. Από την μαρτυρία του Noehden και μόνον μπορούμε να καταλάβουμε το πόσο αυτή η θέση του σεβαστού καθηγητή

είναι λανθασμένη. Αλλά το πρόβλημα με τις αυθαιρεσίες των τοπικών Τούρκων διοικητών είναι ακόμη πιο πολύπλοκο, ειδικά στην περιοχή της Μικράς Ασίας, όπου η καταπίεσή τους μέχρι τον 18ο αιώνα ξεπερνούσε κάθε όριο.

Ο Νερουλός και πάλι αναφέρει σχετικά: «Οι χριστιανοί της Μικράς Ασίας υπήρξαν τα πρώτα θύματα του συστήματος τούτου [της απαγόρευσης των σχολείων]»[191].

Τα ίδια αναφέρει και ο Ματθαίος Παρανίκας:

«Εν ταις **ασιατικαίς επαρχίαις** του Οθωμανικού κράτους [...] **μετά παντοία δεινά, α υπέστησαν, η αχλύς βεβαίως επικάθησε βαρύτερα, και το σκότος ην παχύτερον. Ου μόνον δε το έθνος επίεζετο, αλλά και η γλώσσα, φευ! πολλαχού έπαθε διαστροφήν, παραφθοράν και ήτταν.** Και όμως, εν ταις επαρχίαις ταύταις, εν αις που περί τας μονάς το ζώπυρον των γραμμάτων διετηρείτο, **ίχνη Σχολών και λογίων** μέχρι των μέσων της ΙΖ' εκατονταετηρίδος **δεν ευρίσκομεν**»[192].

Τα συμπεράσματα του Παρανίκα είχε δύο χρόνια πριν από εκείνον διατυπώσει επακριβώς και ο ιστορικός Δανιήλογλου, ο οποίος αναφέρει σχετικά:

«Εκ των πολλών της Ανατολής χωρών, αίτινες επέπρωτο να καταπλακώθωσιν υπό την βαρείαν πλάκα της βαρβαρότητας και της αποξενώσεως παντός εθνικού χρήματος, πρωτίστως έλαβε δυστυχίαν να είναι η **Μικρά Ασία** ως πρωιμότερον **απολέσασα την προγονικήν γλώσσαν και τα παρεπόμενα αυτή εθνικά αγαθά.** Ακόμη και περί τα μέσα του ΙΗ' αιώνος (1750) **ουδαμού της Μικράς Ασίας υπήρχον σχολεία εκτός της Σμύρνης και της Καισαρείας.** Πανταχού της Μικράς Ασίας **γενική υπήρχεν αμάθεια και άγνοια των εν τοις ναοίς αναγιγνωσκομένων, άπερ κατά πατροπαράδοτον μόνον συνήθεια ήσαν εν χρήσει**»[193].

Στην ίδια κατεύθυνση βρίσκεται και το εκλεκτό τέκνο του Διαφωτισμού, ο Νικόλαος Δραγούμης, με την δική του μαρτυρία:

«Κατά τας **ασιάτιδας χώρας** [...] **προ αιώνων δεν είχε ακουσθή η γλυκεία του Πλάτωνος ή του Χρυσοστόμου φωνή,** όπου δια τον φόβον των κρατούντων ελάχιστος αριθμός μαθητών μετέβαινον δια νυκτός εις σχολείον κείμενον εν παραβύστω τινί γωνία, άδοντες, ως ει επλανόντο χάριν ευθυμίας εις τα οδούς, το επίτηδες ποιηθέν

άσμα: Φεγγαράκι μου λαμπρό»[194].

Αιτία για αυτήν της πνευματική καθυστέρηση ειδικά στην Μικρά Ασία ήταν η ιδιαίτερα σκληρή συμπεριφορά των τοπικών Τούρκων διοικητών. Όπως μας πληροφορεί ο Thomas Smith από τον 17ο κιόλας αιώνα, **«οι τουρκικές αρχές στις ασιατικές επαρχίες ήταν πολύ λιγότερο ανεκτικές από αυτές στις ευρωπαϊκές»**[195].

Και μετά από τον καταϊγισμό όλων αυτών των μαρτυριών, έρχεται ο Αγγέλου να χαρακτηρίσει την μαρτυρία του Δραγούμη ως «νεόκοπη εκδοχή», επειδή εντοπίζει «το φαινόμενο [του διωγμού της παιδείας] τοπικά στη Μικρά Ασία!» Κάτι που τον κάνει τελικά να συμπεράνει πως «η πληροφορία του Δραγούμη [...] δεν είναι καρπός έρευνας»[196]! Και είναι φυσικό να θεωρεί ο Αγγέλου τα όσα λέει ο Δραγούμης ως «νεόκοπη εκδοχή», αφού από όλες τις μαρτυρίες που αναφέρονται σ' αυτήν την κατάσταση, η μαρτυρία του Δραγούμη είναι η μόνη που γνωρίζει.

Και από εδώ αρχίζουν τα προβλήματα. Τον Ράνσιμαν ο Αγγέλου έτσι κι αλλιώς τον αγνοεί, γι' αυτό αγνοεί και την μαρτυρία του Smith, που παραπάνω αναφέραμε. Αλλά το κακό είναι ότι **δεν είχε διαβάσει ούτε τον Παρανίκα,** που αναφέρεται επίσης με απόλυτη σαφήνεια στον μαρασμό της παιδείας ειδικά στην Μικρά Ασία, εξαιτίας της βαρβαρότητας τουρκικού ζυγού; Τι να πούμε... Το 'χουν φαίνεται συνήθειο τους οι αναθεωρητές ιστορικοί να αγνοούν εκείνα ακριβώς τα έργα, τα οποία επαινούν και εκθειάζουν περισσότερο!

β) Οι γενίτσαροι και το παιδομάζωμα.

Ο διωγμός της παιδείας από τους Τούρκους πολλές φορές είχε έναν έντονο και βάρβαρα επιθετικό χαρακτήρα. Και γι' αυτό υπάρχουν πάρα πολλές μαρτυρίες. Πρώτη απ' αυτές είναι η περίπτωση του λόγιου και «πολλά υπό των Τούρκων παθόντος»[197] Χριστόφορου Αγγέλου, ο οποίος το 1607 πήγε στην Αθήνα[198] για να σπουδάσει. Όμως, μόλις έφτασε εκεί, συνελήφθη από τους Τούρκους με την απίθανη κατηγορία ότι ήταν κατάσκοπος των Ισπανών. Και αφού οι Τούρκοι τον συνέλαβαν, του κατέσχεσαν όλα τα βιβλία και τα χρήματά του, ενώ μόλις και μετά βίας μπόρεσε να γλιτώσει την ζωή του[199]. Στην συνέχεια ο Άγγελος βρέθηκε στην Αγγλία ως

πρόσφυγας, αφού δραπέτευσε από τις τουρκικές γαλέρες. Εκεί εκτύπωσε ένα φυλλάδιο στην Οξφόρδη όπου διεκτραγωδούσε το πώς η εκκλησία του «είχε απογυμνωθεί από κάθε τελειότητα και γνώση» εξαιτίας του «Μεγάλου Τούρκου» ή μάλλον εξαιτίας κάποιων άνομων αξιωματούχων του σουλτάνου, από τους οποίους η εκκλησία υπέστη πολλά δεινά[200].

Η τυραννία των Τούρκων όχι μόνον εμπόδιζε την ίδρυση και την λειτουργία των σχολείων, αλλά κατέστρεφε και εκείνα που υπήρχαν. Αυτό ήταν ένα από τα προσφιλέστερα «σπορ» ειδικά των γενιτσάρων. Μια ιδιαίτερως σημαντική μαρτυρία γι' αυτό συνιστά η προσωπική εμπειρία του ίδιου του Κούμα, που βίωσε σαν παιδί στην Λάρισα:

«Δεκαετής έγινε χωρίς να ιδή ούτε εκκλησίαν (διότι την μόνην της Λαρίσσης είχαν κριμνήσει οι Τούρκοι), ούτε κοινόν σχολείον, διότι εφυλάττετο έγκλειστος, δια τον φόβον των γιανιτσάρων»[201].

Και αυτά το 1777-1787! Δηλαδή, «μετά τον ρωσικόν πόλεμον του 1768-1770 έτους» (ορλωφικά), οπότε «εις καμμίαν πόλιν της Τουρκίας δεν επρόκοπταν οι Γραικοί ούτε εις πλούτη, ούτε εις γνώσεις»[202]. Έτσι, σε μια πόλη σαν την Λάρισα για εικοσιτέσσερα (24) ολόκληρα χρόνια δεν υπήρχε ούτε μία εκκλησία[203], και για σχεδόν τριάντα (30) χρόνια ούτε ένα σχολείο, διότι την μία και μοναδική εκκλησία, του Αγίου Αχιλλείου και το ένα και μοναδικό σχολείο, που υπήρχε[204], τα είχαν γκρεμίσει οι γενιτσάροι. Το σχολείο ξαναλειτούργησε μόλις το 1798, την εποχή του σουλτάνου Σελίμ του Γ', χάρις στις φροντίδες του εθνομάρτυρα και κορυφαίου φωτιστή του γένους μητροπολίτη Λαρίσσης (και μετέπειτα Εφέσου) Διονυσίου Καλλιάρχου, ο οποίος από το 1794 είχε ξαναχτίσει και την εκκλησία:

«Συνηθισθέντες οι γιανίτσαροι να φονεύουν χριστιανούς, ετουφέκιζαν καθ' εκάστην 10-20 χριστιανούς. Ένα μόνον ναόν είχαν πέντε χιλιάδες κάτοικοι της πόλεως εκείνης, τιμώμενον εις όνομα του αγίου Αχιλλίου, και τούτον τον εκρήμνισαν, με όρκον να μη

συγχωρήσωσι πλέον την ανάκτισίν του. Μετά παρέλευσιν εικοσιτεσσάρων ετών, κατά τα οποία οι χριστιανοί εστερούντο την ιεράν ταύτην παραμυθίαν [...] ανεκτίσθη ο ναός ούτος επί Σελίμ Γ', δια φροντίδος του αξιεπαίνου μητροπολίτου Λαρίσσης Διονυσίου Καλλιάρχου, οπότε ο καλός ούτος ποιμήν ανήγειρε και το παλαιόν Ελληνικόν σχολείον»[205].

«Εις τας αρχάς του 1798 έτους [ο Κ. Κούμας] ανεδείχθη διδάσκαλος του Ελληνικού σχολείου της πατρίδος του Λαρίσσης, ήτις τώρα πρώτην φοράν, αφού ο Καλλιάρχης ανέκτισε τον ναόν της, απέκτησε το καλόν τούτο [δηλαδή το σχολείο], το οποίον εστερείτο τριάκοντα περίπου έτη»[206].

Τα «κατορθώματα» της «προνομιακής κοινωνικής ομάδας» των γενιτσάρων μας περιέγραψε παραπάνω με τον πιο άμεσο και τραγικό τρόπο ο Κ.

Κούμας. Οι γενιτσάροι λοιπόν ήταν τόσο φιλικό προς τον χριστιανικό πληθυσμό, ώστε «κατέτρωγαν τους πτωχούς χριστιανούς ασπλάχνως. Εζήτουν κρασιά, φαγητά, ενδύματα, αργύριον. [...] Πολλοί έπιπταν θύματα των γιανιτσάρων ατιμωρητί εις τους δρόμους, διότι δεν ηδυνήθησαν να εκπληρώσωσι τα ζητήματά των. [...] Η τιμή των αρρένων εθυσιάζετο εις τα άγρια πάθη των. Και όσοι φιλόστοργοι και οπωσούν ευκατάστατοι γονείς δεν υπέφεραν την αισχύνην ταύτην, ηναγκάζοντο να εξορίζωσι τα τέκνα των από τας πατρικάς των αγκάλας εις κώμας κατοικουμένας υπό μόνων χριστιανών»[207]. Και «συνηθισθέντες οι γιανίτσαροι να φονεύουν χριστιανούς, ετουφέκιζαν καθ' εκάστην 10-20 χριστιανούς»[208]. Τα ίδια λένε για τους «γιανίτσαρους» και ο Κοραής και οι Δημητριοί στα κείμενά τους, όπως επίσης και ο Αλέξανδρος Υψηλάντης στην περίφημη προκήρυξή του.

Και μετά από όλα αυτά, μπορούμε να παρατηρήσουμε και τα εξής σημαντικά πράγματα: Ο Κ. Κούμας μέχρι να γίνει δέκα χρονών δεν πάτησε το πόδι του ούτε σε σχολείο ούτε σε εκκλησία,

«διότι εφυλάττετο έγκλειστος, δια τον φόβον των γιανιτσάρων». Έτρεμε η μητέρα του τους γενίτσαρους, μην τυχόν της αρπάξουν το παιδί της και τον κρατούσε κλειδωμένο στο σπίτι της για δέκα ολόκληρα χρόνια. Και όχι μόνον η μητέρα του Κούμα. Όλες οι χριστιανές μανάδες κατά την Τουρκοκρατία έτρεμαν **το παιδομάζωμα**, μην τους πάρουν τα παιδιά τους γενίτσαρους και γίνουν τα ανθρωπόμορφα κτήνη, τα οποία είδαμε μόλις πιο πάνω να μας περιγράφει ο Κούμας τα κατορθώματά τους. Γι' αυτό και προσευχόταν στον Θεό να πεθάνουν τα παιδιά τους παρά να τα πάρουν οι Τούρκοι για γενίτσαρους. Προτιμούσαν οι Ελληνίδες μάνες να πεθάνουν τα παιδιά τους παρά να γίνουν γενίτσαροι!

Είναι πραγματικά απεριγράπτη η φρίκη που έζησαν οι Έλληνες γονείς από την ανείπωτη δοκιμασία του παιδομαζώματος, καθ' όλην την τουρκοκρατία. Γι' αυτό και προσπαθούσαν με χίλιους τρόπους να αποφύγουν αυτήν την τραγωδία: Αλλαζαν τα παιδιά τους με τα παιδιά των μουσουλμάνων γειτόνων τους, οι οποίοι ήθελαν πολύ να γίνουν τα παιδιά τους γενίτσαροι, ώστε πραγματικά να εξασφαλίσουν την ζωή τους για πάντα. Επίσης, οι ταλαίπωροι Έλληνες έδιωχναν τα παιδιά τους μακριά, για χρόνια, μέχρι να μεγαλώσουν, ή τα κρατούσαν φυλακισμένα μέσα στο ίδιο τους το σπίτι, όπως έκανε η μητέρα του Κούμα. Δωροδοκούσαν αυτούς που έκαναν την επιλογή. Εξαιτίας του παιδομαζώματος έγιναν ακόμη και επανα-

στάσεις, σε διάφορα μέρη της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, από τους απελπισμένους χριστιανούς γονείς [209].

Και όμως, οι αναθεωρητές ιστορικοί διακηρύττουν σε όλους τους τόνους ότι το παιδομάζωμα δεν τίποτα φοβερό και τρομερό, αλλά, αντίθετα, κάτι πολύ καλό και πολύ επιθυμητό από κάθε Ελληνίδα μάνα για το παιδί της. Και πώς θα μπορούσε είναι διαφορετικά, αφού το παιδομάζωμα ήταν ένα πρωτότυπο σύστημα στρατολόγησης, το οποίο μετέτρεπε νεαρούς μη μουσουλμάνους σε μια **προνομιακή κοινωνική ομάδα**[210]. Άλλωστε, «η επάνδρωση των Γενιτσάρων, από ένα χρονικό σημείο και έπειτα τουλάχιστον, δεν γινόταν βιαίως, μέσω «παιδομαζώματος». Αντίθετα μάλιστα, όσο το σώμα αυτό αποκτούσε εξέχουσα θέση στην Οθωμανική αυτοκρατορία, **αρκετοί γονείς προσπαθούσαν να εξασφαλίσουν τη «σταδιοδρομία» των παιδιών τους μέσω της κατάταξής τους στους Γενίτσαρους**»[211].

Πολύ όμορφα και ειδυλλιακά όλα αυτά, ακριβώς μέσα στο πλαίσιο της «ευνοϊκής συμβίωσης κυρίαρχων μουσουλμάνων και υποτελών χριστιανών»[212]. Και είναι πράγματι αλήθεια πως αρκετοί γονείς προσπαθούσαν να εξασφαλίσουν τη «σταδιοδρομία» των παιδιών τους μέσω της κατάταξής τους στους Γενίτσαρους, αλλά αυτή είναι η μισή αλήθεια. Διότι οι γονείς που ήθελαν να πάρουν τα παιδιά τους για γενίτσαρους ήταν μόνον οι μουσουλμάνοι, ενώ οι χριστιανές μανάδες είδαμε ότι **προτιμούσαν να δουν τα παιδιά τους πεθαμένα παρά να τα δουν γενίτσαρους**. Έτσι, για άλλη μια φορά καταλαβαίνουμε το πόση επιστημονική εγκυρότητα και αξιοπιστία έχουν όλα όσα μας λένε για τις διάφορες ιστορικές καταστάσεις οι αναθεωρητές ιστορικοί. Ιδίως όταν έρχονται, με το ακαταμάχητο κύρος που διαθέτουν ως ειδικοί, να μας «απαλλάξουν» από τους εθνικούς μας ιστορικούς μύθους...

(συνεχίζεται)

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

- [181]. Ι. Ρίζος-Νερούλος, *Ιστορία των Γραμμάτων παρά τοις Νεωτέροις Έλλησι*, Αθήνησι 1870, σ.43. Πρωτότυπη έκδοση: J. Rizo-Néroulos, *Cours de Littérature Grecque Moderne, seconde édition revue et augmentée*, Genève-Paris 1828, σ. 30 (Α' έκδοση, Genève-Paris 1827, σ. 28).
- [182]. Ο μεγάλος δραγουμάνος Παναγιωτάκης και ο διάδοχος του Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος.
- [183]. Ι. Ρίζος-Νερούλος, (1870) σ. 66. J. Rizo-Néroulos, (1828) σ. 52, (1827) σ. 46.
- [184]. Τα πλάγια από τον ίδιο τον συγγραφέα.
- [185]. Ι. Ρίζος-Νερούλος, (1870) σσ. 65-66. J. Rizo-Néroulos, (1828) σ. 52, (1827), σ. 46.
- [186]. «Λύκειον Μηλιωτικόν οἱ Γυμνάσιον Μηλιωτικόν [...] is remote from the jealous eye of the Turkish governor, and still more secured from his encroachments by certain privileges and immunities, which have been granted to the town by the government.»: Noehden, «On the Instruction and Civilisation of Modern Greece», *The Classical Journal* 21, 1820, σ. 192. Το παράθεμα αυτό χρωστάω στο blog Cacophonix. Για το σχολείο των Μηλιών βλ. σχ. Τ. Ε. Ευαγγελίδης, *Η Παιδεία επί Τουρκοκρατίας, Ελληνικά Σχολεία από της Αλώσεως μέχρι Καποδιστρίου*, τ. 1, εν Αθήναις 1936, σσ. 207-210.
- [187]. Κ. Χατζόπουλος, *Ελληνικά Σχολεία στην Περίοδο της Οθωμανικής Κυριαρχίας (1453-1821)*, Θεσσαλονίκη 1991, σσ. 250-251.
- [188]. Κ. Χατζόπουλος, *όπ. παρ. σσ. 254-255.*
- [189]. «But while these flattering and pleasing ideas are indulged, it is impossible not to remember the power of despotism which hovers over the country, and which with its chilling gripe may at once destroy the fruits of the exertions of many laborious years. But nevertheless the friends of mankind ought not to be discouraged from laying their hand on so meritorious a work.»: Noehden, *όπ. παρ. σ. 193.*
- [190]. Χ. Γ. Πατρινέλης, «Το Κρυφό Σχολειό και πάλι» [2005], *Αρδην* 64, 2007, σ. 37.
- [191]. Ι. Ρίζος-Νερούλος, *Ιστορία των Γραμμάτων παρά τοις Νεωτέροις Έλλησι*, Αθήνησι 1870, σ. 64. Πρωτότυπη έκδοση: J. Rizo-Néroulos, *Cours de Littérature Grecque Moderne, seconde édition revue et augmentée*, Genève-Paris 1828, σ. 51 (στην Α' έκδοση, Genève-Paris 1827, σ. 45).
- [192]. Μ. Κ. Παρανίκα, *Σχεδιάσμα περί της εν τω Ελληνικό Εθνει Καταστάσεων των Γραμμάτων από Αλώσεως Κωνσταντινουπόλεως (1453 μ.Χ.) μέχρι των Αρχών της Ενεστώσης (ΙΘ') Εκατονταετηρίδος*, εν Κωνσταντινουπόλει 1867, σσ. 108-109. Την γνώση του παραπάνω παραθέματος χρωστάω στο έργο του καθηγητή Ν.Β. Χρονόπουλου, *Η Αλήθεια για το Κρυφό Σχολειό*, Αθήνα 2002, σ. 68.
- [193]. Δανιήλογλου, *Πρόδρομοι της Αναγεννήσεως*, Κωνσταντινούπολις 1865, σσ. 2-3.
- [194]. Ν. Δραγούμη, *Ιστορικά Αναμνήσεις*, τ. Α', εν Αθήναις 18792, 214. Το σχετικό παράθεμα στον Αγγέλου, *όπ. παρ. σ. 43.*
- [195]. S. Runciman, *The Great Church in Captivity*, Cambridge 2003 [1968], σ. 217. Σ. Ράνσιμαν, *Η Μεγάλη Εκκλησία εν Αιχμαλωσία*, τ. Β', Αθήνα 1979, σ. 411.
- [196]. Α. Αγγέλου, *όπ. παρ. σ. 44.*

- [197]. Τ. Ε. Ευαγγελίδης, *Η Παιδεία επί Τουρκοκρατίας, Ελληνικά Σχολεία από της Αλώσεως μέχρι Καποδιστρίου*, τ. 1, εν Αθήναις 1936, σ. 235.
- [198]. Για τα σχολεία των Αθηνών επί τουρκοκρατίας βλ. σχ. Τ. Ε. Ευαγγελίδης, *όπ. παρ. σσ. 233-249.* Κ. Χατζόπουλος, *Ελληνικά Σχολεία στην Περίοδο της Οθωμανικής Κυριαρχίας (1453-1821)*, Θεσσαλονίκη 1991, σσ. 120-132.
- [199]. S. Runciman, *The Great Church in Captivity*, Cambridge 2003 [1968], σ. 217. Σ. Ράνσιμαν, *Η Μεγάλη Εκκλησία εν Αιχμαλωσία*, τ. Β', Αθήνα 1979, σ. 411.
- [200]. J. Pinnington, *Anglicans and Orthodox, Unity and Subversion, 1559-1725*, Leominster 2003, σ. 13.
- [201]. Κ.Μ. Κούμας, *Ιστορία των Ανθρωπίνων Πράξεων*, τ. 12, εν Βιέννη της Αυστρίας 1832, σ. 583. Την μαρτυρία αυτήν χρωστάω (κυριολεκτικά) στον Ν.Β. Χρονόπουλο, *Η Αλήθεια για το Κρυφό Σχολειό*, Αθήνα 2002, σ. 35.
- [202]. Κ.Μ. Κούμας, *όπ. παρ. σ. 540.*
- [203]. Κ.Μ. Κούμας *Ιστορία των Ανθρωπίνων Πράξεων*, τ. 10, εν Βιέννη της Αυστρίας 1831, σσ. 383-384.
- [204]. Το σχολείο αυτό είχε ιδρυθεί γύρω στα 1752 από τον μητροπολίτη Λαρίσης Μελέτιο Β': Θ. Παλιούγκας, *Η Λάρισα κατά την Τουρκοκρατία (1423-1881)*, τ. 2, Αθήνα 2007, σ. 442.
- [205]. Κ.Μ. Κούμας *Ιστορία των Ανθρωπίνων Πράξεων*, τ. 10, εν Βιέννη της Αυστρίας 1831, σσ.383-384 (κειμένο και σημειώση).
- [206]. Κ.Μ. Κούμας, *Ιστορία των Ανθρωπίνων Πράξεων*, τ. 12, εν Βιέννη της Αυστρίας 1832, σ. 584.
- [207]. Κ.Μ. Κούμας, *Ιστορία των Ανθρωπίνων Πράξεων*, τ. 12, εν Βιέννη της Αυστρίας 1832, σσ. 539-540.
- [208]. Κ.Μ. Κούμας *Ιστορία των Ανθρωπίνων Πράξεων*, τ. 10, εν Βιέννη της Αυστρίας 1831, σ. 383.
- [209]. Όλα αυτά μπορεί κανείς να τα βρει, με άμεση παράθεση των πηγών, στην εμπειριστατωμένη ανάλυση της καθηγήτριας Βασιλικής Παπούλια, στο έργο της Από τον Αρχαίο στον Νεότερο Πολυμερισμό, τ. 2, Από την Θεοκρατική Απολυταρχία στην Εθνική Κυριαρχία, Θεσσαλονίκη 2006, σσ. 139-143.
- [210]. Μ-Λ. Μουργκέσκου, Χ. Μπερκτάυ (επιμ.), Χ. Κουλούρη (διευθ.), *Η Οθωμανική Αυτοκρατορία*, Βιβλίο Εργασίας 1, Θεσσαλονίκη 2005, σ. 55.
- [211]. Α. Παππάς, «Δέκα Μικροί Μύθοι για το 1821», εφ. Το ΒΗΜΑ, 25-03-2006.
- [212]. Α. Ηρακλείδης, *Η Ελλάδα και ο «εξ Ανατολών Κίνδυνος»*, Αθήνα 2001, σ. 104.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΙ ΝΕΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ

Τήν Κυριακήν 7/20-11-2011, εις τὸ Καθολικόν τῆς Ἱ. Μονῆς Αγ. Ταξιαρχῶν Ἀθικίων Κορινθίας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Καλλίνικος προέβη εις τὴν χειροτονίαν τοῦ εὐλαβεστάτου Ἱεροδιακόνου π. Γρηγορίου Ζιώγου εις τὸν δευτέρον βαθμὸν τῆς Ἱερωσύνης. Ὁ προαχθεὶς ἀνήκει εις τὴν ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου Ἀθικίων Κορινθίας.

Εἰς τὴν ἰδίαν λειτουργίαν ὁ Μακαριώτατος ἐχειροτόνησεν εἰς διάκονον τὸν εὐλαβέστατον κ. Γεώργιον Μανταρόπουλον, ὅστις τὴν ἐπομένην ἐχειροτονήθη εἰς Πρεσβύτερον. Ὁ νεοχειροτονηθεὶς εἶναι ἕγγαμος καὶ πατὴρ τριῶν τέκνων καὶ θὰ ἀναλάβῃ Ἱεραποστολικὴν δρᾶσιν εἰς τὴν Γαλλίαν

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΑΓΙΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ

Μετ' ἰδιαιτέρας μεγαλοπρεπειᾶς ἐωρτάθη τὴν Δευτέραν 8/21-11-2011 ἡ Σύναξις τῶν Ἁγίων Ταξιαρχῶν εἰς τὴν ὁμώνυμον Ἱερὰν Μονὴν Ἀθικίων Κοριν-

θίας, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Καλλίνικου. Εἰς τὸ Ἀρχιερατικὸν συλλεΐτουργον ἔλαβον μέρος οἱ Ἀρχιερεῖς: Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. Χρυσόστομος, Χριστιανουπόλεως κ. Γρηγόριος καὶ Βρεσθένης κ. Θεοδόσιος, ἐνῶ παρέστη συμπροσευχόμενος καὶ ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Εὐρίπου καὶ Εὐβοίας κ. Ἰουστίνος.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ.κ. Καλλίνικος ἐν μέσω τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου μετὰ τὸ πέρας τῆς λιτανεύσεως τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας τῶν Ἁγίων Ταξιαρχῶν.

ΕΟΡΤΗ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Τὴν 13/26-11-2011 ἡμέρα καθ' ἣν τελεῖται ἡ μνήμη τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρός ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου, Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, ἤγε τὰ σεπτὰ αὐτοῦ ὀνομαστήρια, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. Χρυσόστομος.

Στόν κατάμεστο Καθεδρικό Ι. Ν. Αγ. Νικολάου Αχαρνών, τελέστηκε μέγας πανηγυρικός πολυαρχιερατικός έσπερινός, χοροστατούντος τού έορτάζοντος Ιεράρχου, συμπαραστατούμένου υπό τών Θεοφιλεστάτων Χριστιανουπόλεως κ. Γρηγορίου καί Μαραθώνος κ. Φωτίου καθώς καί πλειάδος ιερέων. Ένώ τήν κυριώνυμον ήμέρα προεξήρχε ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών κ. Καλλίνικος, μετά τού Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιώς κ. Γερόντιου, τού θεοφιλέστατου έπισκόπου Χριστιανουπόλεως κ. Γρηγορίου καί τού έορτάζοντος Σεβασμιωτάτου Αττικής καί Βοιωτίας κ. Χρυσοστόμου.

Τόν πανηγυρικόν τής ήμέρας εκήρυσεν ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιώς καί Σαλαμίνας κ. Γερόντιος. Ήκολούθησεν έπιμνημόσυνος δέησις υπέρ αναπαύσεως τών Μακαριστών πρωθιεραρχών Χρυσοστόμου Καβουρίδου, Χρυσοστόμου Κιούση καί τού Μητροπολίτου Μαγνησίας κυρού Χρυσοστόμου Νασλίμη. Στο τέλος δέ τής ευχαριστηριακής συνάξεως, ό Μακαριώτατος βαθύτατα συγκεκινημένος ηγήθη εις τόν έορτάζοντα Ιεράρχην δωρίζοντας του αρχιερατικόν έγκόλπιον, καί παρετέθη έόρτιος τράπεζα.

Τήν ιδίαν ήμέρα ό Μακαριώτατος συνοδευόμενος υπό τών Αρχιερέων καί τού Ιερού κλήρου μετέβη εις τας Ι. Μονάς Κοιμήσεως Θεοτόκου Παρνηθος καί Πανάχραντου Μεγάρων, όπου έτέλεσε τρισάγιον υπέρ αναπαύσεως τών ψυχών τών αοιδιμων προκατόχων του, πρώην Φλωρίνης κυρού Χρυσο-

στόμου Καβουρίδη, καί Αθηνών κυρού Χρυσοστόμου Κιούση.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΕΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΝ

Ό Μακαριώτατος μετέβη εκεί περι τὰ τέλη Οκτωβρίου, συνοδευόμενος από τόν Πανοσ. Αρχιμ. π. Χριστόδουλον Καραϊσκον καί τόν Πανοσ. Ιερομ. π. Κάλλιστον Τζουλακίντζε. Εις τήν Γεωργίαν έγινοντο θερμώς δεκτοί από τό εκεί ποιμνιον τών Γ.Ο.Χ. καί τούς δύο Ιερείς οί όποιοι δραστηριοποιουνται εις Γεωργίαν, τόν Πανοσ. Ιερομ. π. Γρηγόριον Κομπαχίντζε τής ένορίας Αναστάσεως τού Χριστού καί τού Αϊδεσ. Πρεσβυτέρου π. Γαβριήλ Νεμπιερίντζε τής Ένορίας Κοιμήσεως τής Θεοτόκου, άμφοτέρων έν Τιφλίδη.

Εις τὰ πλαίσια τής έπισκέψεως ταύτης οί φιλόξενοι Γεωργιανοί Γ.Ο.Χ. ώργάνωσαν διά τόν Μακαριώτατον καί τήν συνοδειάν αυτού άξιολόγους προσκυνηματικές έπισκέψεις.

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ - ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1928. Δημοσιογραφικόν Όργανον τής Έκκλησίας τών Γ.Ο.Χ. Ελλάδος. Περίοδος Γ' έτος 61ο Τεύχος 971 Σεπτέμβριος - Δεκέμβριος 2011. Ίδρυτής: Ανδρέας Βαπορίδης (+ 1976). Έκδότης: Η Α.Μ. ό Αρχιεπίσκοπος Αθηνών καί πάσης Ελλάδος κ.κ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ. Διευθυντής: + Ό Μαραθώνος Φώτιος. Υπεύθυνος Συνδρομών - Έμβασμάτων Κατσαγώνης Κωνσταντίνος, Κάνιγγος 32, Τ.Κ. 106 82, ΑΘΗΝΑΙ. Συνδρομαί: Έσωτερικού έτησια 15 ευρώ Έξωτερικού 25 \$ Η.Π.Α. Τιμή φύλλον 1 ευρώ. ISSN: 1107-6763. Ίδιοκτησία - Κεντρική Διάθεση: «ΓΕΝΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Γ.Ο.Χ. ΕΛΛΑΔΟΣ» Όδός Κάνιγγος, 32, Τ.Κ. 10682, ΑΘΗΝΑΙ Τηλ.: 2103828280 - Fax: 2103847365 www.ecclesiagoc.gr e-mail: ecclesiagoc@gmail.com . Τά άνυπόγραφα άρθρα άποδίδονται εις τήν διεύθυνσιν.